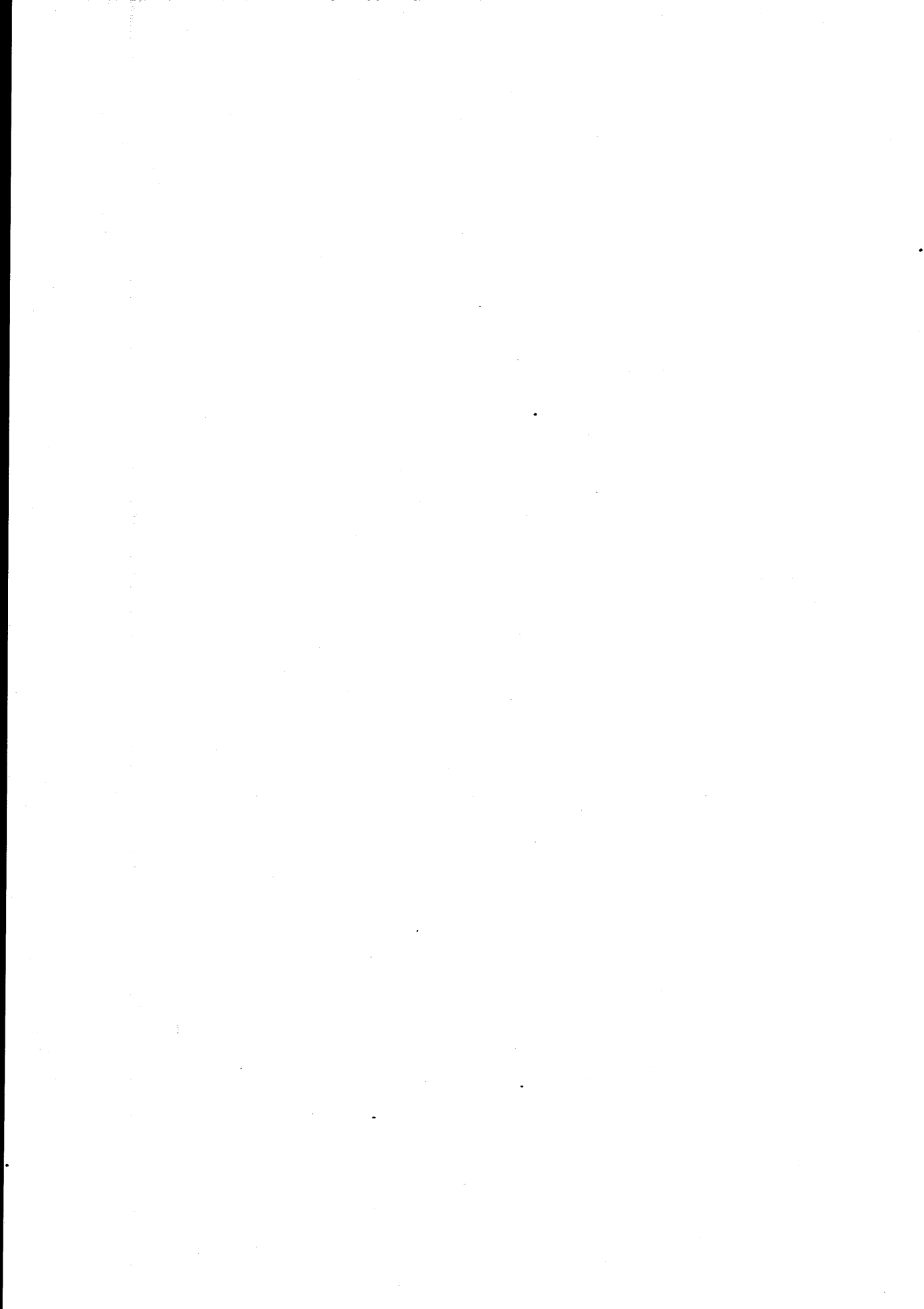

S. Sayısı : 180

1937

**DEVLET DEMİRYOLLARI VE
LİMANLARI U. M. BÜTÇESİ**

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçe kanunu lâiyhası ve Bütçe eucümeni mazbatası (1/703)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı : 6/636

1 - III - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1 mart 1937 tarihinde Büyük Millet Meclisine arzı iktiza eden Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1937 malî yılı bütçe kanunu lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
I. İnönü

Umumî mütalea

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1937 malî yılı masrafları (26 920 000) ve varidatı da keza (26 920 000) lira olarak tahmin edilmiş bulunmaktadır.

Varidat hakkında icab eden izahat varidat kısmı esbabı mucibesinde arz edileceği cihetle burada yalnız masraf bütçemiz hakkında umumî bir mütaleada bulunmak isteriz.

1936 malî yılı bütçesi 9 milyon tren kilometresi esasına göre tanzim edilmiş ve sene içinde trafiğin tahminlerimizin fevkine çıkması tren kilometresinin 11,5 milyona baliğ olacağını göstermiştir.

Demiryollarında husule gelen bu seyrüsefer fazlalığı işletme hâsılâtını şayanı memnuniyet bir dereceye yükseltmiş olmakla beraber işletme masraflarının da çoğalmasını intaç etmiş ve bilhassa işletme ile çok sıkı alâkası olan kömür, makine ve vagon tamirâtı ve yol bakımı tahsisatlarında büyük bir darlık meydana gelmiş ve binnetice bütçemizin muhtelif fasıl ve maddeleri için ceman 1 665 000 liralık munzam tahsisat alınmıştır.

Geçen senenin verdiği işletme netayicine nazaran 1937 malî yılı zarfında tren kilometresinin 12 milyon ve lokomotif kilometresinin de 15 840 000 i bulacağını ve belki de bu miktarları aşacağını tahmin etmekteyiz.

Cümhuriyet Hükûmetinin sarsılmaz bir sebat ve şaşmaz bir ısrarla takib etmekte olduğu yurdu demir ağlarla örmek siyasasının silsilei muzafferiyatına eklenecek bir zafer silsilesi de önümüzdeki malî yıl içinde inşaatı biterek işletmeğe açılacağını sevinç ve şükranla kaydettiğimiz:

Çetinkaya - Divrik	65,5
Hekimhan - Çetinkaya	70
Çatalağzı - Zonguldak	10

ve ceman 145,5 kilometrelik yeni hatlardır. Bu suretle işletmesi idaremize mevdu bulunan

hatların mecmu tulü şark hattı hariç 6148,5 kilometreye baliğ olmuş bulunuyor.

Bir taraftan şebekenin bu tevessüü diğer taraftan da memleketin zirai, ticarî ve iktisadî sahalarda gösterdiği büyük terakki hamlelerinin gayri kabili red ve inkâr bir delili olarak münakalâtın artışı karşısında çok fazla bir ehemmiyet kazanan işletme umurunun yeni ihtiyaçlarını karşılamak için masraf bütçemizi (26 920 000) lira olarak tesbit ve teklif zarureti hissedilmiştir.

Bununla beraber bu bütçeyi hazırlarken büyük bir tasarruf gayesi gözetilmiş ve katî zaruret görülmedikçe geçen sene tahsisatı ile iktifa olunmuştur.

Geçen sene bütçesine nazaran görülen fazlalık aşağıda madde, madde izah edileceği üzere kadronun tvsii ile işletme masraflarının büyük miyasta ve idare masraflarının kısmen tezyidi lüzüm ve zaruretlerinden, 1937 malî yılı zarfında yapılacak mühim tesis ve tevsi işleriyle Sivas atelyesi tezgâhları için kanunu mahsusu mucibince «A» cetveline (500 000) liralık yeni bir faslın ilâvesinden ve kaza geçen senelere aid olup Ziraat bankasına reddi icab eden 394 000 liranın reddiyat maddesine ithali gibi esbablardan mütevellidir.

Şurasını da kayid ve işaret etmek icab eder ki teklif edilen bütçe ile istenilen 26 920 000 lira tahsisatın 7 652 800 lirası işletme haricinde kalan bazı masraflar karşılığıdır.

Sırf nazari bakımdan demiryollar işletme bütçesinin mübayaa taksitleri, tesis ve tevsi işleri, muhtelif yardımlar ve saire gibi mahiyeti itibarile işletme dışında kalan masrafları ihtiva etmemesi icab ederse de haddi zatında Devletin malı olan demiryollarına bu kabil masrafları kendi bütçesinden ödemesi mahzurlu telâkki edilmemektedir. Bununla beraber hakikî işletme masraflarını tebaruz ettirmek maksadile yapılacak bir mukayesede bütçemizi doğrudan doğruya işletmeyi alâkadar eden 1, 2, 3, 4, 6 ve 7 nci fasılları yekûnunun 19 260 200 lira olduğu ve bunun masraf bütçesi umumî yekûnunun % 71, 64 ünü teşkil etmekte bulunduğu görülür. Bu nisbet her ne kadar geçen sene bütçesine nazaran 2, 26 kadar fazla ise de tren kilometresinin 500 000 gibi büyük bir miktarla geçen sene trafiğini aşması ve işletmeye açılan ve açılacak olan hatlarla şebekenin tevessüü nazarı itibara alındığı takdirde bu fazlalığın asgarî bir hesaba istinad etmekte olduğu tezahür eder;

Fasıl : 1 - Madde : 1

Daimî memur ve müstahdemler

Daimî memur ve müstahdemlerin ücretlerine aid bulunan bu madde tahsisatı 1936 malî yılı tahsisatından 586 707 lira fazlası ile 7 003 700 lira olarak teklif edilmiştir.

Bu fazlalığın 463 707 lirası kadroya yapılan ilâvelerden 76 000 lirası masraf tertibinden ücret almakta olan bir kısım personelin daimî memur ve müstahdem kadrosuna naklinden ve 47 000 lirası da 1937 malî yılı zarfında kademe zammı alacak veya terfi edecek olanların nazarı itibare alınmış olmasından mütevellittir.

1 — Kadronun tezyidi :

A) Geçen sene içinde ihdas edilerek dar bir kadro ile çalışmakta olan 2 nci ve 3 ncü ve 5 nci işletmelerin personel ihtiyaçları nazarı itibare alınmıştır.

B) İşletmeye açılan ve açılacak olan hatlarla (Şark hattı hariç) 6148,5 kilometreye baliğ olan şebekenin emniyet ve selâmeti noktasından muktazi bakımı temin ve idame edebilmek üzere yol servisine mensub personelin tezyidi icab etmiştir.

C) 12 milyon tren kilometreye baliğ olan işletme faaliyeti cer servisine mensub personel adedinin artırılmasını zarurî kılmıştır.

D) B ve C fıkralarında zikredilen sebebler hareket servisine mensub personel adedinin de tezyidini istilzam etmiştir.

E) Gittikçe büyük bir ehemmiyet kesbeden işletme umurunun hüsnü suretle tedviri için merkez kadrosunun genişletilmesi lüzumlu görülmüştür.

F) Trafik fazlalığı ve şebekenin tevessüü kontrol ve mürakabe, teftiş heyeti kadrosunun tevsi zarureti doğurmıştır.

G) İş hacminde sureti umumiyyede vukua gelengenışletmenin tabii bir neticesi olmak üzere muhtelif servislerimizin kadrolarına bazı ilâveler yapılmıştır.

2 — Masraf tertibinden yapılan nakiller:

Masraf tertibinden ücret almakta olan personelin bir kısmı daimî memur ve müstahdem kadrosuna nakledildiklerinden ücretlerinin birinci faslın birinci maddesine ithali icab etmiştir.

3 — Kademe zamları ve terfiler:

2847 sayılı kanuna göre önümüzdeki mali sene içinde kademe zammına kesbi istihkak edecek olanlarla terfi edeceklerin ücret farkları nazarı itibare alınmıştır.

Fasıl : I - Madde : 2

Muvakkat memur ve müstahdemler

Trafiğin fevkalâde arttığı aylarda cer ve hareket servislerince mevcut personele ilâveten istihdamına lüzum görülen ve yine muvakkat mahiyetteki işlerde çalıştırılmak üzere umumî müdürlükçe hariçten temin edilen müstahdemlerin ücretleri karşılığı olarak bu maddeye mevzu tahsisat şebekenin genişlemesi, nakliyat ve muamelâtın mütezayid seyirleri nazarı itibare alınmak suretile geçen seneye nazaran 5 500 lira fazlasile teklif edilmiştir.

Fasıl : I - Madde : 3

Ankara mesken tazminatı

İdaremiz memur ve müstahdemlerine 2847 sayılı kanunun 5 nci maddesi mucibince 1452 sayılı kanun ve müzeyyelâtı ahkâmına tevfikân verilmesi icab eden Ankara mesken tazminatı karşılığı olarak bu maddeye mevzu tahsisat geçen sene tahsisatından 55 000 lira fazlasile teklif edilmiştir.

Bu fazlalık 2847 sayılı kanunun tayin ettiği birinci, ikinci ve üçüncü derecelerde olup şimdiye kadar mesken tazminatı almayanlara da 1452 sayılı bu kerre kabul edilen zeyli mucibince ayda 60 lira tazminat verilmesi lüzumundan, sene içinde ihdas edilip muamelâtı mehmaemken dar bir kadro ile idare edilmekte olan ikinci işletme kadrosunun tevsiî ile bu tazminattan istifade edecek personel adedinin artmasından ve keza 6 340 kilometreye balığ olan şebekenin artan muamelâtını hüsnü suretle ifa için merkez kadrosuna yapılan ilâvelerden mütevelliddir.

Fasıl : 2

Daimî memuriyet harcırahı

Bu maddeye mevzu tahsisat, idarî lüzuma binnaen bir yerden diğer bir yere nakledilen ve idareye yeniden alınacak olanlar ile tekaüd edilen, kadro harici kalan veya sıhî ve idarî sebeplerle çıkarılan memur ve müstahdeminin, harcırah nizamnamesi hükümlerine göre tahakkuk edecek harcırahlarına aid olup geçen sene tahsisatına nazaran 4 040 lira fazla bulunmaktadır. Fazlalık esas itibarile 1937 kadrosuna yapılan ilâvelerden dolayı yeniden tayin edilecek memur ve müstahdem harcırahlarının da madde tahsisatına ithal edilmiş olmasından mütevelliddir.

Fasıl : 3

Muvakkat memuriyet harcırahı

Şebeke genişlemiş ve trafik artmış olmak itibarile işletme ihtiyaçlarına binaen bir yerden diğer bir yere muvakkaten gönderilecek olanlarla hastalık ve mezuniyet gibi hallerde işlerin sekteye uğramaması için hasta veya mezûn bulunan memur ve müstahdemine vekâleten ifayı vazife etmek üzere nakilleri icab eden personelin harcırahlarına aid bulunan bu madde tahsisatı, geçen sene tahsisatının ademi kifayesi neticesinde 5 000 liralık munzam tahsisat alınmış olması da nazarı itibara alınarak 13 741 lira tezyid edilmiştir.

Fasıl : 4

Devir ve teftiş harcırahı

Yukardaki maddeler esbabı mucibelerinde arzve izah edildiği üzere büyüyen şebeke ve artan trafik kontrol ve mürakabe işlerini de çoğaltmış bulunmaktadır.

Hattın, işletmenin ve işletme hasılat ve masraflarının emniyet ve selâmetini muhafaza ve temin maksadları ile mevcut ve meri talimat ve nizamata dahilinde salâhiyetli âmirlerin, mürakip ve müfettişlerin yapacakları devir ve teftişlerinde tahakkuk edecek harcırahları karşılığı olan bu maddede tahsisatın tasarruf endişelerine binaen geçen sene tahsisatına nazaran (9 518) lira tezyidi ile iktifa edilmiştir.

Fasıl : 5 - Madde : 1

Memur ve müstahdemler elbise bedeline % 50 yardım

Elbise talimatnamesi ahkâmına tevfiқан 18/1 den yukarıki derecelerde bulunanların (18/1 derece hariç) giyecekleri elbise ve paltolar çuha ve siyah kumaştan, yol servisinin 15 nci derecede olanları da dahil olmak üzere bilûmum servislerin 18/1 dereceden aşağı bulunan personelinin elbiseleri şayak ve paltoları hâki kumaştan yapılmaktadır.

Geçen sene, elbise talimatnamesi mucibince elbise giyen personelin tesbit edilen adedine göre vasatî kıymetler üzerinden yapılan hesaplar elbise mübayaatının (173 000) liraya baliğ olacağını göstermiş ve bu itibarla idarenin yapacağı % 50 yardım için (85 000) lira tahsisat talep edilmiştir.

1937 kadrosuna yapılan ilâveler elbise talimatnamesi mucibince elbise giyecek olan personelin adedini bir miktar arttırmış ise de geçen senelerin bu maddeden yapılan sarfiyat neticelerine nazaran tahsisatın tezyidine lüzum görülmemiş ve binaenaleyh geçen sene tahsisatı aynen ipka ve teklif olunmuştur.

Fasıl : 5 - Madde : 2

Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye ve tazminat

Geçen sene bütçemizin ihzarı anında harcırah, tazminat ve tahsisatlar hakkındaki nizamname mevcut ve meri olmadığından sözü geçen nizamnamenin 35 nci maddesinin 2 nci ve 36 nci maddesinin 1 nci fıkraları mucibince verilecek tazminatlar için tahsisat teklif edilmemiş bulunuyordu.

1937 malî yılı zarfında tahakkuk edecek bu kabil tazminatlar için tahmin edilen miktar bu maddeye ilâve ve binnetice tahsisat geçen seneye nazaran 5 000 lira fazlasile teklif edilmiştir.

Fasıl : 5 — Madde : 3

Mekteb bulunmayan yerlerdeki memur ve müstahdem çocuklarının tahsil masraflarına yardım

Bu maddeye mevzu tahsisat, vazifeleri icabı mekteb bulunmayan yerlerde çalışmakta olan memur ve müstahdemimizin çocuklarını tahsilden mahrum bırakmamak için tesis edilmiş bulunan Eskişehir talebe pansiyonunun masrafları karşılığıdır.

Eskişehir talebe pansiyonu geçen seneye kadar Türk Maarif cemiyeti tarafından mekteb şeklinde idare edilmekte ve mektebin leyli talebe kadrosu hiç bir zaman 60 ı tecavüz etmemekte idi. Kadronun bu dar vaziyeti yüzünden mekteb bulunmayan yerlerde çalışmakta olan memur ve müstahdemimizden bir çocuklarının yavruları bu çok yerinde yardımdan istifade edememişlerdir.

Mektebin pansiyon şekline tahvili halinde mevcut tahsisatla kadronun tevsiî kabil olabileceği düşünülerek 1936 senesinde mekteb yeniden idaremize intikal ettirildi. Mektebin pansiyon haline tahvili ile leyli talebe kadrosu 140 a çıkarılmış 1-3 neü sınıflardaki talebenin pansiyonda okuma-

ları ve 4-5 nci sınıflarda bulunanların da Eskişehirdeki resmî mekteblerin tedrisatından istifade-leri temin edilmiştir.

Önümüzdeki seneler için başka yerlerde de açılmasını tasavvur ve temenni ettiğimiz pansiyon ve mektebler için bütçe darlığı yüzünden tahsisat talebine imkân görülememiş ve binaenaleyh yalnız Eskişehir talebe pansiyonu masraflarına karşılık olarak mevzu bulunan geçen sene tahsisatı ile iktifa olunmuştur.

Fasıl : 5 - Madde : 4

Eskişehir çırak pansiyonu masraflarına yardım

Günden güne faaliyeti artmakta olan atelyelerimizle inşa edilmekte olan Sivas cer atelyesine, mütehasıs demireci, tornacı, tesviyeci, kazancı ve ilah... sanatkârlar yetiştirmek için bu sene Eskişehirde bir çırak pansiyonu tesisi düşünülmektedir. Bu maksatla hazırlanmış olan talimatnamenin tayin ettiği şerait ve ehliyeti haiz olup pansiyona kabul edilecek çıraklar 4 sene müddetle nazarı ve amelî bir surette yetiştirilecektir.

İşbu çırak talimatnamesine göre 1937 senesinde idarece ilbas, iase ve ibate işleri temin edilecek çıkarılan adedi sınıf - I 33, S. II 76 ve S. III 33 olmak üzere ceman 141 dir.

Çırak başma senede «35» lira hesabı ile 4935 lira ilbas ve günde 25 kuruştan 350 gün hesabı ile 12 337 lira iase masrafı tesbit edilmiş, kalem, kâğıt, defter ve sair masraflar için 476 ve pansiyon için teklif edilen memur ve müstahdem ücretleri karşılığı olarak 9 252 liranın da ilâvesile pansiyonun senelik masrafı 27 000 liraya balığ olmuştur. Buna mukabil çırakların ücretlerinden ayda 13 lira hesabı ile yapılacak tevkifat yekûnu (bir aylık tatil müddeti nazarı itibare alınmak suretile) olan 20 000 1937 bütçemizin (B) cetveline ayrı bir madde olarak ilâve edilmiş olduğundan idarenin hakikî masrafı 7 000 liraya inmektedir.

Takib edilen gayenin ehemmiyetile ihtiyar edilecek masrafın azlığı göz önünde tutularak 1937 bütçemizin 5 nci faslına (Eskişehir çırak pansiyonu masrafları) maddesi ilâve ve 27 000 liralık tahsisat teklif edilmiştir.

Fasıl : 5 - Madde : 5

Mualecat ve sıhhi imdat kutuları masrafı, memurlara ve ailelerine sıhhi muavenet, cenaze ve sıhhi nakliye masrafları

Bu maddeden yapılan sarfiyatın en mühim kısmını mualecat, ameliyat ve hastane masrafları teşkil eder. 1937 kadrosunun tevsi ile memur ve müstahdem adedinin artmış olması yapılacak sarfiyatın da fazlalığını icab ettireceği ve binnetice geçen sene tahsisatın ihtiyaca tekabül etmeyeceği nazarı itibara alınarak tahsisatın 15 000 lira tezyidine lüzum görülmüştür.

Esasen memur ve müstahdem ücretlerinden yapılan sıhhiye tevkifatı bu tahsisatı karşılayan bir yekûn tutmakta ve bütçemizin (B) cetvelinde ayrı bir fasıl olarak mevzu bulunmaktadır.

Binaenaleyh yapılan yardım mahiyeti itibarı ile idare mensublarının istihkaklarından kesilerek toplanan paraların kendilerinin ve ailelerinin sıhhat mesailinde idare elile ve idare kontrolü altında sarfı demek oluyor. Tevkifatın gayesi Devlet demiryollarına hususî bir varidat temini olmadığından toplanan paranın tamamile mahalline mesruf olması icab eder.

Bu maksatla, önümüzdeki malî yıl içinde yapılmakta olan yardımın biraz daha genişletilmesi ve bir prevantoryomun tesisi düşünülmektedir.

Fasıl : 5 - Madde : 6

2454 numaralı kanun mucibince verilecek tekaüd aidatı ile malûliyet karşılığı

Bu madde tahsisatı, idaremiz memur ve müstahdemlerinin ücretlerinden tekaüd sandığı aidatı olarak yapılmakta olan % 5 tevkifata mukabilverilen % 5 lerle % 1/2 malûliyet farkına aittir.

1937 malî yılı zarfında kademe zammı alacak ve terfi edecek olanlarla kadroya ilâve edilen memur ve müstahdeminden yapılacak tevkifatın fazlalığı nazarı itibara alınmış ve binnetice tahsisatın geçen seneye nazaran 60 000 lira fazlasile teklifi zarurî görülmüştür.

Fasıl : 6 - Madde : 1

Kırtasiye, matbu evrak ve mecmua bedelile demiryollar dergisine yardım

Bu madde için geçen sene bütçesile verilmiş olan 125 000 lira ihtiyacı karşılayamamış, ayrıca 40 000 liralık munzam tahsisat alınmıştır.

Trafik fazlalığı ile yeni açılacak istasyonların ihtiyaçları, kırtasiye ve matbu evrak sarfiyatını da çoğaltmaktadır. Normal ihtiyaca ilâveten inşaatı biterek bu sene zarfında işletmeye devrolunacak istasyonların ihtiyacını da karşılamakta olan bu madde tahsisatına aynı zamanda demiryollar dergisine yapılacak yardım da ithal edilmiş bulunmaktadır.

Demiryoleuların ilmi ve meslekî kültürlerini yükseltme, memleketin demiryolu ve bayındırlık işlerini alâka ile takip edenleri tatmin ve bilhassa demiryoleularımız için bir reklâm ve propaganda vasıtası olarak neşredilmekte olan derginin masrafları, abone ve ilânlarına temin edilen varidatla karşılanmamaktadır.

Derginin neşrinden beklenen gayenin temin ve idanesi mecmuanın abone ve ilân varidatı ile karşılanamayan masraflarına yardım zaruretinin doğurduğundan hem 1936 yılında zühür eden 3 250 lira ağırlı kapamak, hem de 1937 muhtemel ağırlıyı karşılamak üzere maddeye 5 000 lira daha eklenmiş ve unvanı (Kırtasiye, matbu, evrak ve mecmua bedelile demiryollar dergisine yardım) şeklinde değiştirilmiştir.

Fasıl : 6 - Madde : 2

Mefruşat ve demirbaş tamir, teccid ve tezyidi masrafları

8 nci işletme mmtakamızda ana hat usullerin tamamen tatbik edilebilmesi için muktazi mors sistemi telgraf makineleri ve teferruatile bilûnum furgonlara verilecek karpit lâmbaları, tezyidine lüzum görülen sedyeler, yük vagonları için sıhhiye sandıkları, portatif telgraf makineleri, 135 vagonun muşambası, elektrikli beş bağıaj arabası, Ankara garının mefruşatı masrafları ve önümüzdeki sene zarfında açılacak 10 istasyon ile işletmeye yeni açılan Sivas - Çetinkaya ve Malatya - Çetinkaya şubelerinin ve sıhhiye servisimizce görülen lüzuma binaen Diyarbekirde açılacak olan eczahanelinin, 4 yeni kısım hekimliği ve Eskişehir hastahanesinin demirbaşları ve depolarımızda bulunan alât ve edevatın geçen sene tahsisatının darlığı yüzünden lâyiki veçhile yapılamayan tamiratının yapılması, orta tamir yapılmakta olan depolarımızdaki alât ve edevatın mümkün mertebe teccidi gibi mübrem ihtiyacat ile işleri çok fazlalaşmış olan matbaanın bir tabii makine, bir hurufat döküm makinesi ve teferruatı, bir majör otomatik ve sair malzeme ihtiyaçları hesab ve binnetice madde tahsisatı geçen sene tahsisatına nazaran 45 950 lira fazlasile 266 000 lira olarak tesbit ve teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 - Madde : 3

Posta, telgraf ve telefon ücretleri

Geçen sene bu madde için verilmiş olan 8 000 lira tahsisatın ihtiyaca kâfi gelmediği görülerek 2 000 lira munzam tahsisat talep ve istihsal edilmiştir.

1937 bütçemizde bu madde tahsisatı geçen senenin aynı olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 - Madde : 4

İlân ücretleri

Bu maddeye mevzu tahsisatın 10 000 lirası tarife ilânlarına ve mütebakisi de 2490 sayılı artırma, eksiltme ve ihale kanununa göre işletmelerdeki komisyonlar tarafından yapılmakta olan icar ve isticar gibi bir kısım ilânat masraflarile bilûmum müteferrik ilânlara aid bulunmaktadır. İktisadî şartların mütehavvil seyirlerine binaen tarifelerde yapılan değişiklikler sarfiyatı çoğaltmış ve binnetice geçen sene tahsisatının 5 000 lira tezyidi zarurî görülmüştür.

Fasıl : 6 - Madde : 5

Mahkeme masrafları, serbest avukat ücretleri ve aidat

Bu maddeye mevzu tahsisat idaremiz şahsiyeti hükmiyesinin eşhası salise ile vuku bulan münasebatı hukukiyesinden tahaddüs eden ihtilâfat ve icraiyi takib ve intaç etmek üzere tevkil ve tavzif edilen serbest avukatların ücret ve masraflarile mahkeme masraflarına ve aidata karşılık bulunmaktadır.

Mukavelelerine göre idaremiz davalarını takib edecek serbest avukatların aded ve ücretleri Umumî müdürlükçe bidayeten tesbit edilmekte ve bu miktar muhafaza olunmaktadır.

Geçen sene için tesbit edilen serbest avukatların adedi 12 olup 1937 senesi için bir serbest avukat tahsisatı daha ilâve edilmiş bulunuyor. ilâve edilen bir serbest avukatın ücreti de göz önünde tutularak madde tahsisatı (22 000) liraya çıkarılmış ve mahkeme masraflarının bidayeten tahmini mümkün olmamak itibarile geçen seneler bütçe kanunlarında da olduğu gibi tahsisatı mütehavvile meyanında teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 - Madde : 6

Kilometre tazminatı

Bu madde için 1936 bütçe kanunu ile (365 000) lira tahsisat verilmişti. 9 milyon tren kilometresi hesabı ile alınan bu tahsisat, tren kilometresinin 11,5 milyonu bulması ve 5333 sayılı kararname ile kabul edilmiş olan harcın, tazminat ve tahsisatlar hakkındaki nizamnamenin tazminatın hudud ve şümulünü bir miktar arttırmış olması dolayisile kifayet etmemiş ve Yüksek Meclisten (98 000) liralık munzam tahsisat alınarak (463 000) liraya baliğ olmuştur.

1937 malî yılı zarfında ise 12 milyon tren ve (15 840 000) onbeş milyon sekiz yüz kırk bin lokomotif kilometresi yapılacağı tahmin edilmektedir. Bu itibarla cer ve hareket servislerimize mensup makinist, ateşçi, gardivagon, şeftiren, bilet ve bagaj kondöktörleri, gardfren gibi personel ile motörlü derezin şoförlerine verilecek tazminat ve tahsisat mevcud ve meri nizamname hükümlerine tevfikan hesab edilmiş ve madde tahsisatının geçen seneye nazaran (7 000) lira fazlası ile teklifi zarurî görülmüştür.

Fasıl : 6 - Madde : 7

2847 sayılı kanunun 9 ncu maddesine müsten'den tanzim ve (5333) sayılı kararname ile kabul olunarak tatbik sahasına giren nizamname işletmenin zarurî icablarından olmak üzere memur ve müstahdemine verilecek ev kiralarının hudud ve şümulünü bir miktar genişletmiş bulduğundan 1936 malî yılı için alınan tahsisat kifayet etmemiş ve ayrıca 3 000 lira munzam tahsisat alınmıştır.

1937 kadrosuna, işletme ihtiyacatını karşılayabilmek için yapılan ilâveler hane kirası tahsisatından istifade edecek olan personeli de çoğaltmış ve binnetice madde tahsisatı geçen sene tahsisatından 15 480 lira fazla olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 — Madde : 8

İrad getiren emlâk vergileri

İdaremizce kiraya verilmekte olan emlâkin Hükûmete ödenmesi icab eden vergilerine aid bu madde tahsisatı tezyid edilmemiş ve geçen sene bütçe kanununda olduğu gibi mütehavvil olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 6 — Madde : 9

Müteferrik masraflar (Misafir kabul masrafı dahil)

Bu maddeye mevzu tahsisat, 5333 sayılı kararname ile kabul edilen hareirah, tazminat ve tahsisatlar hakkındaki nizamnamenin 3 ncü ve 4 ncü fasıllarında yazılı hükümlere tevfikan verilmekte olan fazla mesai ücretleri, gişe ve fena hava tahsisatlarile mühim istasyon ve ambarlarda idareyi temsilen eshabı mesalihi kabul ve onların dileklerini dinlemek mevkiinde olanlara verilecek temsil tahsisatı, dortuvar ve hizmet vagonlarının çamaşır yıkama masrafları ve içilecek suyu olmayan yerlerin iyi su masraflarile İzmir fuarı ve Ankara garı açılma töreni gibi müteferrika formülüne dahil bilcümle masraflar karşılığıdır.

Yeni nizamname hükümleri, şebekenin büyümesi ve münakalâtın çokluğu bu maddeden yapılacak sarfiyatı arttırmış ve azamî bir tasarruf gayesi gözetilerek tahsisatın geçen seneye nazaran 11 690 lira tezyidile iktifa olunmuştur.

Fasıl : 6 — Madde : 10

Temsil masrafı

Geçen seneler bütçe kanunlarile verilmiş olan 1 000 lira tahsisat aynen teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 - Madde : 1

Mebani, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukat, yağ vesair müstehlik mevad masrafları

Bu maddeye mevzu bulunan tahsisat, başta kömür olmak üzere cerre müteallik bulunan müstehlek malezme masraflarile trenlerin, mebaninin, hareket ve yol dairelerinin bütün aksam ve şua-batının tenvir ve teshin ve sair müstehlek mevad masraflarını ihtiva etmektedir.

Geçen sene bütçe kanunu ile verilmiş olan 2 700 740 liralık tahsisat, tren kilometresinin 11,5 milyonu bulmasile ihtiyaca tekabül etmemiş ve 801 000 liralık munzam tahsisat alınarak 3 501 740 liraya çıkarılmıştır.

1937 malî yılında 12 milyon tren kilometresi yapılacağı kuvvetle tahmin edilmekte ve beher tren kilometre için 20 kg. kömür sarfedeceğine nazaran 240 000 ton kömüre ihtiyaç görülmektedir. Son mübayaata göre kömürün tonu idaremize 10,5 liraya maloldüğundan 240 000 ton kömür için kömür tahsisatının 2 520 000 lira olması icab eder. Tren kilometresinin bu tezyüdü kömür sarfiyatı ile birlikte benzin, su, mazot, yağ, üstüğü vesair müstehlek mevad masraflarının da artmasını intaç etmiştir.

1937 malî yılında yapılacak tren kilometresi 12 milyon kabul edildiğine nazaran beher tren kilometre için 160 litre hesabı ve bir ton suyun maliyet fiatı «Pompacı maaşları hariç ve kömür, elektrik, yağ, üstüğü, fayraplık odun masraflaridahil» vasatî 4 kuruştan alimantasyonların masrafları olarak 76 800 lira, kilometre başına 35 gram rezidü sarfına lüzum olduğuna nazaran tonu 110 lira hesabı 72 600 motörlü ray otobüsleri için beher kilometreye 5 gram ve 900 000 kilometre hesabı 4 500 ve depolar için 25 ton hesabı 2 500 ceman 79 600 lira, ebher tren kilometre için 10 gram sürşof yağı sarfiyatı yapıldığına göre ve sürşof yağının tonu 170 lira hesabı 20 400 lira, beher tren kilometreye 1,5 gram üstüğü hesabı tonu 470 liradan 8 460 ve depoların sarfiyatı

için 30 ton hesabı ile 14 100 lira olmak üzere ceman 22 560 lira, beher tren kilometre için 70 gram fayraprık odun sarfedildiğine göre tonu 9 liradan (7 560) lira, beher teren kilometreye 3 gram hesabı ile ve tonu 230 liradan gaz yağı için (8 280) lira, Erzurum hattı makinelerin mazot sarfiyatı için tonu 50 liradan (105 000) lira, ray otobüsleri için tonu 85 liradan (13 600) lira,

Benzin ile çalışan otoraylar için 100 kilometreye 33 litre hesabı ile tonu (350) liradan (46 200) lira, depo ve katarlarda sarfedilen kolza, don, gres, vakum, pakura gibi yağlarla sair müstehlek mevad için (63 000) lira hesab edilmiş bulunmakta ve vagonların tenvir ve teshin masrafları için de geçen sene olduğu gibi ayda (15 000) liradan (180 000) liraya ihtiyaç görülmektedir.

Yeni açılacak on istasyonun tenvir, teshin ve müstehlek mevad ihtiyaçlarının da nazarı itibara alınması ile hareket servisimiz için geçen sene ayrılmış olan (170 000) liranın (3 600) lira tezyidi icab etmektedir. Bunlardan başka bütün şebekenin elektrik sarfiyatı için (19 500) ve yol servisinin bütün kısımlarındaki gaz yağı sarfiyatı için (11 261) lira ile kömür için (33 390), odun için (4 025), benzin için (18 600) lira hesab edilmiş, tenvir ve teshin edevatının tamiri için (34 000) lira ile sair müstehlek malzeme masraflarının ilâvesi madde tahsisatının (3 143 000) lira olarak tesbit ve teklifini zarurî kılmıştır.

Fasıl : 7 - Madde : 2

Muharrrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masrafları

Yukarıki madde esbabı mucibesinde de arz ve izah edildiği gibi 1936 malî yılı zarfında tren kilometresinin tahminleri aşarak 11,5 milyonu bulması ile muharrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masrafları için alman tahsisat da ihtiyacı karşılamamış ve binnetice bu madde için (500 000) liralık munzam tahsisat talep ve istihsal edilmişti.

Senelerin birbirleriyle rekabet edencesine artırarak sayıları şükran bir mertebeye isal ettiği münakalât, 1937 senesinde tren kilometresinin 12 milyondan aşağı olmayacağını gösteriyor. İnşaatı biterek işletmeye açılan ve açılacak olan hatlarla şebekenin günden güne büyümesi pek tabii olarak işletme masraflarının da mühim mikyasta tezayüdünü intaç etmekte ve bu cümleden olmak üzere makine ve vagonlarımızın hüsnü suretle muhafazası ve işletmenin emniyetini temin için tamir ve tathir masrafları tahsisatının da şebekenin genişlemesi ve katedilen tren kilometre-sile mütenasiben artırılması lüzumu hasıl olmaı tadr.

Mevcut atelyelerin iş hacmi ile mütenasiben randımanını arttırmak ve yapılacak trafiğe göre muayyen kilometreyi ikmal eden lokomotifleri büyük tamire sevk ve orta ve küçük tamirlerle diğer vagon tamiratını ihtiyacı karşılayacak şekilde yetiştirebilmek için Sivas atelyesinin faaliyete vaz'ına kadar işletme umurunu lâyikile ifa edebilmek üzere mevcut iş postalarının her sekiz saatte değiştirilerek üç posta halinde çalıştırılması mukarrer bulunmaktadır.

Bu suretle 1937 malî yılı zarfında muayyen olan kilometreleri ikmal edecek 158 lokomotifin büyük tamiri için beheri 5 500 liradan 869 000, 158 lokomotifin orta tamiri için beheri 2 500 liradan 395 000, 600 yoleu vagonunun tamiri için beheri 250 liradan 330 000 ve 2 500 yük vagonu tamiri için beheri 90 liradan 225 000 lira ile makine ve vagonlarımızın cari tamir masrafları için 698 000 Eskişehir atelyesi işletme masrafları için 330 180, Halkapmar atelyesi için 66 400 ve Al-sancak atelyesi işletme masrafları için de 60 500 liraya ihtiyaç vardır. Bunlardan maada Erzurum hattı makine ve vagon tamiratı ihtiyacı ile Ankara ve Haydarpaşa elektrik santrallerimizin işçi yevmiyeleri ve malzeme masrafları ve tathiratta çalışan personelin yevmiyeleriyle tathirat için müstamel malzeme bedelleri hesab edilmiş ve madde tahsisatının 3 407 000 lira olarak tesbiti zarurî görülmüştür.

Fasıl : 7 - Madde : 3

Hat, köprüler, telgraf hatları, liman, rıhtım, iskele ve dubalar tamir masrafları, fidanlıklar ücret ve umumî masarifi ile yol alât, edevat ve levazımının tamir, teccid ve tezyidi masrafları

Bu maddenin 1936 malî yılı tahsisatı 2 820 135 lira idi. Sene içinde seyrüseferin tahminlerin fevkinde çıkmasıyla yol bakım ve tamir masrafları da artmış ve binnetice 130 000 lira munzam tahsisat talep ve istihsal olunarak madde tahsisatı 2 950 135 liraya baliğ olmuştur.

1937 malî yılında inşaattan işletmemize mütemadi tamiratı devredilecek mmtakalarda dahil olmak üzere (Şark hattı hariç) 6 148,5 kilometrelik bir şebeke vardır. Bu şebeke buldukları güzergâhın arızasına ehemmiyetine ve trafiğe nazaran 7 - 16 kilometre arasında mütehavvil olan 637 takıma tefrik edilmiş bulunuyor.

Her takıma bir yol çavuşu verildiğine göre 637 çavuş mevcut olması icab ettiği gibi çavuş ve kâletlerinde çalıştırılmak veya şubelerle yarım tathirat takımlarının munzam işlerini görmek üzere 39 ihtiyat yol çavuşuna ihtiyaç vardır.

8 nci işletme mmtakamızda Aydın hattına ait 52 takımın mütemadi tamiratındaki hususiyete binaen yol bekçisi yerine yol çavuş muavini istihdam edilmekte ve diğer takımlarda birer yol bekçisi bulunmaktadır. Önümüzdeki sene içinde inşaattan tesellüm edilecek iki şubelik mmtaka takımları için 28 yol çavuşu ve 28 yol bekçisine ve iki telgraf sürveyanı ile bir telgraf çavuşuna lüzum görülmektedir.

İnşaattan tesellüm edilen kısımlar için hiç olmazsa bir sene müddetle kilometre başına bir amele çalıştırmak zarurî olduğundan amele adedleri ona göre hesap edilmiştir. Yeni kısımlar hariç tutulursa şebekemiz üzerinde kilometre başına 0,6 amele isabet etmekte ve bütçe darlığına binaen hali hazır vaziyeti mehmaemken idare edilebilecek olan bu cüz'i miktarla iktifa olunmaktadır.

İnşaattan devren alacak olan şubeler için yol müstehlek malzemesini 6 000 lira tezyide ve 8 nci işletme mmtakasındaki seyrüsefer emniyetinin temini için tebdili zarurî bulunan travers ve tirfonlar için 134 000 liraya ihtiyaç hasıl olmuştur.

Balast gabarisi metre tulle 1 m³ balast kabuledildiği takdirde bile demiryollarımızdaki balast, muktazi miktarın nisfının dununda olup yapılan hesaba nazaran umum şebekede 3 000 000 m³ balast noksanı mevcut bulunmaktadır. Bütçe darlığı yüzünden balastın tamamen ikmal mevzuu bahs olmaksızın ancak hazır vaziyetin idamesi ve her sene kaybolacak balastın yerine yenisinin ferşi düşünülmüş ve ziyaa uğrayan miktar takriben % 6 nisbetinde olacağından 1937 malî yılı için 180 000 metre mikâbrı balast teklif edilmiştir.

Telgraf müstehlek malzemesi için 28 512, emniyet tesisatı malzemesi için 10 000 lira hesap edilmiş, noksan ve eski alât ve edevatın yapılmakta olan mütemadi tamirat randımanını pek ziyade azaltılmakta olduğu ve inşaattan tesellüm edilecek şube malzemesinin de tamiri ve tecdidi lüzumu nazaran itibare alınarak yol takımlarının tamir ve tecdidi masraflarına asgarî bir hesaba geçen seneye nazaran 12 000 lira fazla tahsisat ayrılmasını zarurî görülmüştür.

Seyrüsefer emniyetinin temini için demirköprüler tahsisatının da geçen seneye nazaran 30 000 lira tezyidine lüzum görülmüş ve aynı sebeble 6 nci işletme mmtakasındaki 19 hurda makasın tebdili için 25 000 liraya ihtiyaç hasıl olmuştur.

Pek nazik bir vaziyet iktisab etmiş olan Haydarpaşa ve Derince limanlarının taranma ve temizlenmesi lüzumu da göz önünde bulundurularak liman, duba ve istekat tamiratına geçen sene olduğu gibi yine 60 000 lira ayrılmıştır. Bunlardan başka 1937 malî yılı azrında tamiratı mütemadiye haricinde olarak Çamlıbel ve Lâdik heyelan mmtakalarının tahkimi, Haydarpaşa mağaza ve deposu civarının selden muhafazası için yapılacak kanal ile muhtelif mmtakalardaki kar siperlerinin yapılması ve mümasili yola aid tahkimat ve tevsiat masrafları karşılığı olarak tahsisata ayrıca 124 000 liranın ilâvesi icab etmektedir.

İşletmeye açılan hatların bakımı bir sene müddetle inşaat tarafından yapılmakta ve buna mukabil inşaata kilometre başına ayda 40 lira hesabla tamirat tazminatı verilmekte olduğundan önümüzdeki malî yıl içinde 69 kilometrelik Tecer - Çetinkaya hattı için 13 800, 63, 5 kilometrelik Çetinkaya - Divrik hattı için 20 960, 37 kilometrelik Hekimhan - Yazınhan hattı için 7 400, 70 kilometrelik Hekimhan - Çetinkaya hattı için 30 800, 16, 25 kilometrelik Filyos - Çatalağzı hattı için 3 250, 10 kilometrelik Zonkuldak - Çatalağzı hattı için 3 200 lira olmak üzere inşaata ceman 79 410 lira verilecektir.

Binnetice hem memleketin çok büyük bir kıymeti haiz olan bu sabit sermayesini hüsnü muhafaza hem de doğrudan doğruya işletmenin emniyetini temin lüzum ve zaruretleri göz önünde tutulmak suretile yapılan teknik hesabat, madde tahsisatının 3 357 000 lira olarak tesbit ve teklifini istilzam etmektedir.

Fasıl : 7 - Madde : 4

Fevkalâde kazalar, arızalar ve sel tahribatı masrafları

Bu madde için geçen sene bütçe kanunu ile 20 000 lira tahsisat verilmiş ise de muhtelif yerlerde vukua gelen feyzanlar neticesinde kifayet etmediğinden 10 000 lira daha munzam tahsisat talep ve istihsal edilmiştir.

Yapılacak masrafları sureti katiyede evvelden tesbite imkân olmamakla beraber geçen senenin verdiği neticeye nazaran madde tahsisatı 30 000 lira olarak ipka edilmiştir.

Fasıl : 7 - Madde 5

Sabit tesisatın tamir ve tevsi ve yeniden inşası masrafları

Bu madde için 1936 bütçe kanunu ile verilen tahsisat 170 000 lira idi. Sene içinde tahsisatın ihtiyaca kâfi gelmediği ve bu yüzden bazı mübrem tamiratın yapılmadığı görülmüş ve binnetice 56 000 liralık munzam tahsisat talep ve istihsal edilerek tahsisat 226 000 liraya çıkarılmıştır.

1937 malî yılı mütemadî bakım masrafları asgarî bir hesaba 210 000 lira olarak tesbit edilmiş ve mütemadî bakım haricinde kalan Haydarpaşa merkezinin, mağaza reyyonlarının, ser ve limonluğunun ıslahı ile muhtelif yerlerdeki bazı anbarların ıslâhı ve mümasilî yapılacak tevsi ve ıslah işleri için de 39 650 liraya ihtiyaç görülmüş olduğundan madde tahsisatı geçen seneye nazaran 24 000 lira fazlasile 250 000 lira olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 7 - Madde : 6

Elektrikli ve elektriksiz işaretler masrafları

Geçen senenin tahsisatı aynen ipka edilmiştir.

Fasıl : 7 - Madde : 7

Transit vagonların edevat tatili ücreti

1936 bütçe kanununda bu maddeye mevzu tahsisat 3 000 lira idi. Sene içinde trafiğin artması neticesi Erzurum hattı ile Cenub hatlarımızdaki transit muamelâtı da fazlaşmış ve eenebi hatlardan hatlarımıza geçen vagonların şomaj ücretlerine aid bulunan bu madde için ayrıca 3 000 liralık munzam tahsisat talep ve istihsal edilmişti.

Önümüzdeki malî yıl zarfında da transit muamelâtının aynı miktarı muhafaza edeceği tahmin edildiğinden madde tahsisatı 1937 bütçemizde geçen sene olduğu gibi 6 000 lira olarak tesbit ve teklif edildi.

Fasıl : 7 - Madde : 8

Kaza, ticarî eşya hasarat ve zayıat tazminatı

Bu madde tahsisatı, zayı olan ticarî eşya ile hatlarda vukubulacak bilûmum kazalara karşı tazminat olarak eşyası saliseye tediyesi icab eden mebalîğ karşılığıdır.

1936 malî yılının verdiği neticeler esas tutularak tahsisat tezyid edilmemiştir.

Fasıl : 7 - Madde : 9

Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları

İstasyon ve limanlarımızdaki tahmil ve tahliye işleri için geliştirilen ve kadroya dahil bulunmayan hamalların ücretleri bu madde tahsisatından verilmektedir. 1936 malî yılı zarfında elde ettiğimiz yüksek trafik tahmil ve tahliye işlerini pek çok arttırmış ve binnetice bu maddeye mevzu tahsisat ihtiyaca tekabül etmediğinden bütçe kanunumuzun 9 ncu maddesine istinaden tediyat yapılabilmiştir. 1937 malî yılında trafiğin bir miktar daha artacağı ve geçen senenin bu maddeden yapılan sarfiyatı göz önünde tutulmak suretile doğrudan doğruya hasılatla alâkadar bulunan bu madde tahsisatı 200 000 liraya çıkarılmış ve evvelki seneler bütçe kanunlarında olduğu gibi bu sene için de mütehavvil tahsisat olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 8 - Madde : 1

Gayri melhuz masraflar

Bütçenin ihzarında tesbit edilemeyen teahhüdü mümkün bazı masrafları karşılamak üzere mevzu bulunan bu madde tahsisatının geçen sene sarfiyat neticelerine nazaran bir miktar tezyidi icab etmekte ise de 1937 malî yılında bu kabül masrafların ne olacağı malûm bulunmak itibarile aynen teklif edilmesi muvafık görülmüştür.

Fasıl : 8 - Madde : 2

Beynelmîlel şimendiferler kongresine iştirak masrafları

Bu maddeye mevzu tahsisat Avrupanın muhtelif şehirlerinde toplanarak orerler (Höreres) ve demiryolları ile alâkadar iktisadî ve ticarî meseleler hakkında mukarrerat ittihaz eden konfranslarla (U. İ. C.) kongrelerine Türkiye Devlet demiryolları namma iştirak edecek delegelerin bilûmum masraflarına karşılık bulunmaktadır.

Geçen senenin verdiği neticeye göre tahsisatın aynen ipka ve teklifi zarurî görülmüştür.

Fasıl : 8 - Madde : 3

Semplan ekspresi ağığından Türkiye hissesi

Beynelmîlel taahhüdler mucibince (S. O. E.) tireninin açık ve masraflarına iştirak hissesi olarak mümessil idare (P. L.M.) tarafından idaremize fatura edilen mebalîğ için her sene bütçemize bu madde ile bir tahsisat vazolunmaktadır. Tahakkuk edecek ağığın ve masrafların ve bundan idaremize isabet edecek hissenin bidayeten tayin ve tesbiti mümkün olmamak itibarile geçen seneler bütçe kanunlarında da olduğu gibi madde mütehavvil olarak teklif ve tahsisatı aynen ipka edilmiştir.

Fasıl : 8 - Madde : 4

Enebi memleketlere gönderilecek talebe ile memurların ücret, masraf ve harcirahları

Günden güne büyüyen ve faaliyeti artan demiryollarımızın rasyonel ve ekonomik esaslar dahilinde tekâmülünü temin ve tesri edebilmekliğin ancak demiryolculuğu çok ilerilemiş olan milletlerin bilgi ve tecrübelerinden istifade ile mümkün olacağı gayri kabili inkârdır. İşletmenin memleket menafiine en uygun bir şekilde tedviri ve demiryollarının hazır ve müstakbel vaziyetinin sağlam esaslara istinad etmesi için personelin iyi hazırlanması ve iyi yetiştirilmesi icab eder. Bütçemize mevzu bu madde tahsisatı ile temin edilmek istenen gayenin daha geniş mikyasta tahakkuku için muhtelif servislerimizden Avrupaya gönderilecek olanların adedini arttırmak zarureti hissedilmiştir.

Bu maddeye geçen sene verilmiş olan 20 000 lira kifayet etmediğinden 18 500 lira münakale edilmişti. Geçen sene tahsisatın bu münakaleli vaziyetine nazaran görülen - 56 500 - lira fazlalık yol, cer, hareket, muhasebe servislerinden 1936 da gönderilen ve 1937 mali yılı zarfında gönderilecek olan personelin masraflarından mütevellidir.

Fasıl : 8 - Madde : 5

Enebi mütehassısların ücret ve masrafları

Bu maddeye mevzu tahsisat idaremizin muhtelif servislerinde ve bilhassa yol ve cerre aid teknik işlerde hem bilgi ve hizmetlerinden istifade ve hem de personeli iş başında umumî bir şekilde yetiştirmek maksadile celbedilen enebi mütehassısların ücret ve masraflarına aid bulunmaktadır.

Kuvvetle hissedilen ihtiyaca binaen önümüzdeki mali yıl içinde cer servisi için celbine lüzum görülen bir atelye mütehassıs, bir kazancı, bir kaynakçı, bir montaj, bir tornaaj, bir vagon, bir vagon tenvirat, bir tezgâh temirat, bir takımcı ustabaşısı ile iki cer müfettişinin ve yol servisimizin için üç mütehassıs mühendis ile üç mütehassıs işçinin ücret ve masrafları hesap ve binnetice madde tahsisatı geçen sene tahsisatından (51 500) lira fazlasile (133 000) lira olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 8 - Madde : 6

Demiryolları spor teşekküllerine yardım

Geçen senenin aynı olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 9 - Madde : 1

Faiz ve acyo

Bütçe kanunu ile verilen salâhiyetlere istinaden bankalar nezdinde açılan kısa vadeli istikrazlar mukabilinde ödenmesi zarurî bulunan faizlerle her hangi bir mahalde vukubulacak sarfiyatın temini için verilen nakli nukud masrafları karşılığı olan bu madde tahsisatı mali vaziyetimizde görülen inkişaf ve salâh neticesi geçen sene tahsisatımızdan (100 000) lira noksanile (50 000) lira olarak teklif edilmiştir.

Fasıl : 9 - Madde : 2

Eski seneler borçları

1937 bütçesinden ödenecek olan eski seneler borçları (1 500) olarak tesbit edilmiş olduğundan madde tahsisatı (5 500) lira noksanile teklif edilmiştir.

Fasıl : 9 - Madde : 3

Reddiyat ve bilet satışı aidatı

Bu madde tahsisatı bilet satışlarından dolayı verilen komusyonlara ve evvelki seneler zarfında tahsil veya tevkif edilip ahabına reddi icab eden mebalige karşılık olarak her sene bütçemize mevzu bulunmakta ve reddiyat ile komusyon miktarlarını evvelden tahmin ve tesbit imkânı bulunmak itibarile mütehavvil tahsisatlar meyanına ithal edilmektedir.

1934 senesinde yapılan buğday nakliyatından dolayı ziraat bankasına (394 000) lira primin iadesi icab etmekte olduğundan madde tahsisatı (400 000) liraya çıkarılmış ve geçen senelerde olduğu gibi bu sene de mütehavvil olarak teklif edilmiştir.

Teminat ve tevsiat masrafları

Fasıl : 10

Gittikçe artan demiryolu faaliyetinin doğurduğu yeni ihtiyaçları mevcut tesisat ile karşılamak imkânı bulunmadığından her sene bazı yeni tesisat yapmak ve mevcut tesisatı tevsi eylemek lüzum ve zarureti hâsıl olmaktadır.

1937 malî yılı zarfında yapılacak tesis ve tevsi işleri için madde tahsisatı 978 000 lira olarak teklif edilmiş ve müfredatı, ilişik olarak sunulan (F) cetvelinde gösterilmiştir.

Fasıl : 11

Sigorta ücret ve sermayesi

İdareye aid mebani ve tesisat yangına karşı sigortalı olup hesap edilen sigorta primlerinin % 50 si sigorta şirketine ve mütebaki % 50 si de idaremizde tutulmakta olan sigorta sermayesi hesabına verilmekte idi. Sigorta şirketinden alınan tazminat hemen daima ödenen primlerden noksan olduğundan idaremiz sigorta sermayesini çoğaltarak kendi kendisini sigorta etmeye çalışmaktadır.

Nitekim 1936 malî yılında aktedilen yeni mukavele sigorta şirketine verilmesi icab eden primleri % 25 e indirmekte ve bu suretle primlerin % 75 kısmı sigorta sermayesi hesabının matlûbuna geçirilmektedir. İşletmenin sebebiyet vereceği yangınlarda eşhası saliseye tazminat olarak tediyesi icab eden mebalîğ de aynı esasa göre sigorta şirketi ve idare tarafından müştereken ödenmektedir.

Halen mevcut ve hükümleri I - II - 1937 tarihine kadar devam edecek olan mukaveleye nazaran hat üstünde bulunan tesisat ve mebaninin primleri, kilometre başına dar hatlarda 6, geniş hatlarda 7 lira olarak ve kıymeti fazla olan tesisat primleri de kıymetlerinin % 2,25 i üzerinden hesap edilmektedir.

Bu esasa göre tesbit edilen primlerin % 25 iolarak 1936 malî yılında sigorta şirketine 13 709 lira tediye edilmiş olup mütebaki % 75 de sigorta sermayesine matlub verilecektir.

Büyüyen şebeke ve artan tesisat ve mebaninin kıymetleri de nazarı itibara alınarak bu maddeye mevzu tahsisat geçen seneye nazaran 2 000 lira fazlasile teklif edilmiştir.

Fasıl : 12

Tekaüd dul, veyetim maaşları

Geçen sene tahsisatının aynıdır.

Fasıl : 13

Mubayaa olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları

Bu fasıl tahsisatından ödemekte olduğumuz taksitler mubayaa mukavelelerindeki esasat dahilinde Fransız frangı, İsviçre frangı ve İngiliz lirası üzerinden hesap edilmektedir.

1936 malî yılı zarfında Fransız ve İsviçre franklarının devalüasyonu taksit miktarlarının evvelki senelere nazaran tenakusunu mucib olmuştur.

Fasıl : 15

3071 numaralı kanununun 2 nci maddesi mucibince Sivas cer atelyesi tezgâh ve sair tesisatı masrafları

Sivas atelyesine muktazi tezgâhlar için 2 500 000 liraya kadar teahhüdât yapılmasına dair olup 27 - XI - 1936 tarihinde kabul ve 2 - XII - 1936 tarihinde neşredilen 3071 sayılı kanununun 2 nci maddesi, yapılacak teahhüde istinaden her sene sarfedilecek miktarın idaremiz bütçesine

tahsisat olarak vazolunması âmir bulunduğundan 1937 bütçemizin (A) cetveline (3071 numaralı kanunun 2 nci maddesi mucibince Sıvas cer atelyesi tezgâh ve sair tesisatı masrafları) namile bir fasıl ilâve edilmiş ve 500 000 lira tahsisat konmuştur.

Fasıl : 16

1715 numaralı kanunun sekizinci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı

Bütçemizin bütün fasıl ve maddeleri için istenen tahsisat yekûnunun % 1 i olarak hesap ve tesbit edilmiştir.

1937/1938 malî yılı gelir bütçesi

Ahiren imtiyaz hakkı Devletçe satın alınmış olan Şark demiryolları hesaba katılmamak şartı ile Devlet demiryollarının ortalama işletme uzunluğu 1937 malî yılı başlangıcından 6 003 kilometreyi bulmuş olacaktır.

1937 haziranından sonra açılması mutasavver bulunan Elâziz - Çetinkaya, Çetinkaya - Erzurum ve Ereğli kısımlarından işletmeye verilecek olanların da uzunluğu 145,5 kilometre olduğundan 1937 devresinin umumî işletme uzunluğu 6 148,5 kilometreden ibaret bulunacaktır. Bu gün Devlet demiryolları camiasına giren muhtelif hatların beher kilometresine düşen ortalama geliri Haydarpaşa ve Derince limanları hariç olduğu halde 1930/1931 de 4 589, 1931/1932 de 4 276, 1932/1933 de 3 353, 1933/1934 de 3 619, 1934/1935 de 4 269 ve 1935/1936 da 3 754 liradır.

1936/1937 malî yılı varidatının ilk altı aylık işletme devresinde takib ettiği yürüyüşe göre bu nisbetin 4 500 liraya varması muhtemel görülmektedir.

1929/1930 senesinde tesirleri görülmeye başlayan cihan iktisadî buhranının 1934 ten beri yavaş yavaş menfi tesirlerini kaybetmeğe başladığı geçen seneki bütçe esbabı mucibimizde arz edilmiştir.

Geçen eylül ayı zarfında ihracat ticaretimizi yakından alâkadar eden bazı memleketler paralarında tatbik ettikleri tenzili kıymet tedbirlerinin tesirleri hakkında şimdiden mütalaa beyan etmek mümkün olmamakla beraber umumî ticaretleri gibi şimendifer nakliyatında da bir gerileme hareketi müşahade edilen bu memleketlerin istihsal maliyetlerini umumî fiat muvazenesi seviyesine uydurarak cihan mübadele imkân ve hareketlerine daha geniş bir nisbette tiştiraki için gayret sarfettiklerinden beynelmil nakliyat hareketlerinin önümüzdeki devrelerde salâha doğru bir temayül göstermesi muhtemel görülmektedir.

Memleketimizin haricî ticaret vaziyeti gerek idhalât ve gerekse ihracatta inkişaf seyrini muhafaza etmektedir.

1936 takvim senesininin 10 aylık ithalât ve ihracat umum sıklet ve kıymet yekûnları 1935 senesinin aynı devresine tekabül eden rakamlarla mukayese suretinde aşağıya yazılmıştır.

	Sıklet	
	Ihracat Kilo	İthalât Kilo
1936 senesi	647 259 131	414 843 809
1935 »	646 010 151	400 805 217
Fark	1 248 980 % 0,19 +	14 038 592 % 3,50 +

	Kıymet	
	İhracat Lira	İthalât Lira
1936 senesi	82 480 086	75 668 496
1935 »	68 431 106	75 104 286
	14 408 980	564 210
Fark	% 21,05 +	% 0,75 +

Bu rakamların mütaleasından ihracat miktarlarının 1936 senesinde yalnız % 0,19 ve ithalât miktarlarının % 3,5 nisbetinde arttığı halde aynı devrede ithalât kıymetlerinin % 0,75 ve ihracat kıymetlerinin ise % 21,50 nisbetinde çoğaldığı müşahede edilmektedir.

Her iki mütenazır devrede ihraç olunan miktarlar hemen müsavi oldukları halde 1936 senesi ihracat kıymetlerinde kaydedilen % 21 derecesindeki fark cihan iktisadî hareketlerindeki umumî salâh temayüllerinden memleketimizce azamî derecede istifade edildiğini ifade etmektedir.

Halk ve ticaret münasebetlerini kolaylaştırarak memleket iktisadiyatının inkişafına yardım etmek ve binnetice Devlet Demiryolları trafiğini çoğaltmak gayesile başlanmış olan tarife islahatına 1936 devresinde de aynı ehemmiyetle devam edilmektedir. Umumî tarifeye nazaran tenzilatı ihtiva eden yolcu ve eşyaya müteallik hususî tenzilli tarifelerimizin adedi halen 146 ya balığ olmuş ve ihracat mallarımızın hemen kâffesi ihtiyaçlarına göre tenzilli tarifelerden istifade ettirilmiştir.

1936 haziranından bu güne kadar geçen altı ay zarfında yeniden tatbik mevkiine konulan başlıca tarifelerden yolcu mevzuunda ahiren işletmeye açılmış olan Diyarbakir ve Filyos kısımlarında seyahati teşvik için umumî ücretlerden % 50 tenzilat yapılmıştır.

Yaz mevsiminde turizmi ve bilhassa toplu halk hareketlerini kolaylaştırmak için uzun mesafe tenzilatına ilâveten ayrıca % 50 tenzilli grup tarifesi ihdas edilmiştir.

Buldukları mahallerde muhtelif dereceli mekteb olmaması ve nakil ücretleri hasebile tahsillerine devamda müşkilâta maruz bulunan gençlere muntazam tahsil imkânını vermek için 70 kilometre mesafede seyahat edecek mektebliler için yeniden % 90 nisbetinde tenzilatı ihtiva eden mektebler abonman karnesi tarifesi tanzim edilmiş ve yolculuğu kolaylaştırmak ve halkta seyahat his ve zevkini uyandırmak maksadile 1934 senesinde ihdas edilmiş olan tenzilli yolcu tarifelerinin aynen tatbikına devam edilmiştir.

Eşya tarifelerine gelince, istihsal ve mübadele şartlarının islahına yardım etmek ve bazı mntakalarda demiryollarımız aleyhine hüküm süren kamyon rekabetine karşı gelmek için Devlet demiryollarımız geçen senelerde başladığı tenzilli tarife siyasetine bu sene de devam eylemiştir.

Bunlar meyanında yaş pancar küsbesi, ham manyezit, yumurta, afyon, melâs, çuval, bilûmum madenler hakkında yapılan yeni tarifeleri zikredebiliriz.

Bu maddelere verdiğimiz tenzilat, ticaretin ihtiyaç ve hususiyetlerine göre % 20 ile 65 arasında tahavvül etmektedir.

Bundan başka kamyon rekabetinin çok müessir bulunduğu Ege mntakasının Aydın ve Alaşehir kısımlarında bilûmum eşya için sınıf farkı kaldırılarak % 40 nisbetinde tenzilat yapılmış; beynelmilel mesajeri ve koli nakliyatında pahalılık dolayisile deniz ve hava yollarına intikal etmek istidadını gösteren ecnebi nakliyatını Toros ekspresimize celbetmek için beynelmilel bir karar ile semplon güzergâhı üzerindeki bilûmum demiryolları tarifeleri üzerinden % 20 den fazla tenzilat temin edilmiştir.

Bazı rekabet teşebbüsleri neticesinde Payasa akmak ve kâfi tesisat mevcut olmayan bu limanda bir çok sıkıntı ve zararlara maruz kalmak tehlikesile karşılaşan Ceyhan mntakası hububatına mahsus olmak üzere yeniden tenzilli bir tarife ihdas edilmiş ve Mersin limanında şimendifer kısmına isabet eden hamaliye ve diğer müteferri ücretler % 50 den fazla indirilmiştir.

Evvelce Mudanya, Bursa ve Erzurum kısımlarımızda yapıldığı gibi Samsun sahil hattımızda

eşya tarifelerimiz daha ucuz ve basit bir şekle ifrağ edilmiştir.

Geçen sene mubayaa edilmiş olan Aydın hattının yolcu ve eşya tarifeleri kısa bir zamanda Devlet demiryolları tarifelerine ve mahalli bir hususiyet gösteren maddeler ise ticarî ihtiyaçlara uygun bir şekilde tadil edilmiştir. Aydın mntıkasının İzmir'e uğramaksızın doğrudan doğruya ihracata intikal eden ağır maddelerini himaye etmek için Alsancak iskelesinin tarifeleri de bu sene müracaat mevsimi başlamadan islâh edilmiş ve ücretler de eskisine nazaran hizmetin nevine göre % 10 - 40 arasında değişen tenzilât icra edilmiştir.

1937 senesi malî yılı muhammen geliri

Devlete satın alınan İzmir - Kasaba ve Aydın kısımları da dahil olduğu halde Devlet demiryollarının 1930 - 1931 senesinden itibaren son altı senelik umumî hasilâtı aşağıda yazılmıştır:

	Lıra
1930/1931	20 715 428
1931/1932	21 114 706
1932/1933	17 110 718
1933/1934	19 518 500
1934/1935	23 734 202
1935/1936	21 613 975

Varidat bütçemizin ihzar edildiği kânunusani 1937 ayındaki hesablara göre Devlet demiryollarının hazirandan itibaren ilk altı aylık devrede kaydettiği umumî varidatı 15 615 000 liradır.

Münakalâtımızın en mühim unsurlarından birini teşkil eden hububat stoklarımızın henüz kâmilen iskelelere indirilmediği ve kışın şiddetine göre Anadolu dahiline bir mikdar daha kömür celb etmek ihtiyacında kalacağı göz önünde tutularak önümüzde kalan altı aylık devre zarfında daha 10, 5 milyon lira varidat temin edileceği tahmin edilmektedir.

Bu suretle 1936 varidatı 26, 5 milyon liraya varmış olacaktır.

Ancak gerek ziraî istihsal ve gerekse nakliyat itibarile pek müsaid şartlar dahilinde tahakkuk eden ve yayla mntakası mahsülünün bereketli olması hasebile uzak mesafelerden bol nakil imkânları vermiş olan 1936 gelirini 1937 tahminatı için esas ittihaz etmek ihtiyat tedbirlerine uygun mütâlea edilmediğinden tahminde mümkün olan sıhhat ve isabete yaklaşmak için evvelemirde müsaid ve gayri müsaid seneleri ihtiva eden 1931 1932 ile 1936 1937 arasındaki 6 senelik varidatın vasatî seyirleri nazarı dikkate alınmış ve limanlar hâsılatı hariç tutulduğu halde bu devrede beher kilometreye isabet eden umum vasatî gelir 4 000 lira etrafında tebellür ettiği anlaşılmıştır.

Memleketin ticarî ve smâî hayatında görülen yükselme ve cihan iktisadiyatında kaydedilen iyilik emarelerinden mülhem olarak hattın iktisadî inkişafı yeni başlamakta olan mntakalara uzamakta olmasına rağmen işbu vasatinin hakikate yakın bir rakam olduğu ve hatta yolcu harekâtının diğer grafiklerden daha münkesif bir vaziyet göstermesi bu kısım varidatının 1936 1937 malî senesinde kaydedeceği rakama yakın bir miktarda tahminde beis olmadığı kanaatine varılmış bu itibarla liman ve iskeleler varidatı ile beraber Devlet demiryollarının 1937 umum geliri 26 600 000 lira tahmin edilmiştir.

Yolcu nakliyatı :

Yolcu tarifelerinde yapılan tadilât ve tenzilât ile beraber bazı ahvalde yolculara gösterilen kolaylıkların yolcu hareketlerine verdiği kuvvetli cereyan, tabii seyrini takip etmektedir.

Gerek inşa ve gerek mubayaa suretile Devlet demiryolları camiasına girmiş olan hatların 1930 1931 senesinden itibaren yolcu nakliyat ve hâsılatı aşağıya yazılmıştır:

Banliyölerde:

	Yolcu sayısı	Hasılat Lira
1930/1931	6 157 892	500 518
1931/1932	5 870 870	466 594
1932/1933	5 577 025	421 902
1933/1934	5 173 729	352 676
1934/1935	5 902 780	344 905
1935/1936	6 304 764	371 634
1936 (6 ayda)	3 328 815	211 965

Banliyö yolcu hareketlerinde mahsüs bir iyilik kaydedilmekle beraber Haydarpaşa banliyösüne muvazi bir surette inşa edilmiş olan Kadıköy, Bostancı tramvay hattının Devlet demiryollarından bir miktar yolcuyu kendisine celbetmiş olduğu aşikârdır.

Buna mukabil İzmir banliyösü tarifelerinde yapılmış olan tadilat neticesinde buhrandan evvelki normal nisbet iade ve tesis edilmiştir.

Ana hatta:

	Yolcu sayısı	Yolcu kilometresi	Hasılat Lira
1930/1931	3 794 123	398 138 689	6 278 441
1931/1932	3 059 338	346 212 328	5 428 914
1932/1933	2 481 651	323 696 360	4 581 305
1933/1934	2 648 993	368 076 946	4 792 415
1934/1935	3 695 014	488 985 309	5 363 980
1935/1936	5 259 681	573 185 812	6 200 078
1936 (6 ayda)	3 307 859	331 100 877	3 947 575

Bir taraftan cihan iktisadî buhranın tesirâtı diğer taraftan şebekenin her mntakasında beliren otobüs rekabeti ve bundan başka tarifelerin halkın tediyeye kabiliyetile kabili telif olmayan hadde bulunması gibi sebebler dolayisile yolcu münakalat ve varidatının 1930/1931 senesinden itibaren her sene muhtelif nisbetlerde gösterdiği tenezzül yukarıdaki rakamların seyirinde görüldüğü üzere nihayet 1934/1935 de durdurulmuştur.

1933 - 1934 yılında ana hat yolcu varidatı da % 30 nisbetinde bir noksanlık kaydediyordu. Şebekenin bazı mntakalarında bu azalma nisbeti % 50 yi de tecavüz etmiş bulunuyordu.

Her mntakanın hususî vaziyetine göre ihdas olunan mntaka tarifeleri gidis - dönüş, halk ticaret biletleri sukutun önüne geçmiş 1930 - 1931 senesine nazaran heyeti umumiyesi itibarile % 30 u bulan azalma nisbeti 1935 - 1936 yılında eski vaziyetini ve nisbetini kazanmıştır.

1936 senesinin ilk altı ayı devresindeki seyre nazaran yolcu varidatımızın sene sonunda 1930 - 1931 rakamını da 500 000 gibi mühim miktarı tecavüz edeceği tahmin edilmektedir.

Bu husustaki tetkikatı kolaylaştırmak üzere son dört senenin ilk altı aylık devreleri içinde bütün şebekede taşınan yolcuların sayı ve varidatını tarifeleri itibarile bildirir rakamlar aşağıya dercedilmiştir.

Yolcu sayıları:

	1933 de	1934 de	1935 de	1936 da
Banliyö katarlarile	2 789 212	3 232 748	3 318 880	3 328 815
Ana hatta umumî tarife ve mmtaka tarifelerile	704 103	1 094 496	1 164 807	1 451 027
Halk ticaret biletleri	—	29 451	76 011	99 276
Gidiş - dönüş biletlerle	—	61 698	68 432	72 370
Aile biletleri	—	—	27 958	25 598
Diğer tenzilli biletler	356 408	302 185	702 506	989 857
Askerî biletler	202 281	215 441	205 529	225 042
Gezinti katarlarile	13 786	110 151	174 317	91 932
Samsun Sahil hattında	68 430	75 669	151 090	231 386
Mudanya hattında	28 773	24 509	93 844	109 186
Erzurum hattında	8 492	3 134	9 243	12 185
	4 171 485	5 149 482	5 992 617	6 636 674

Yolcu geliri (lira olarak)

	1933 de	1934 de	1935 de	1936 da
Banliyö katarlarında	194 068	199 592	206 250	211 965
Ana hatta umumî tarife ve mmtaka tarifelerile	1 537 815	1 482 903	1 257 961	1 430 118
Gidiş - dönüş biletleri	—	370 412	421 365	430 485
Halk ticaret biletleri	—	186 046	444 603	561 085
Aile biletleri	—	—	83 479	87 165
Diğer tenzilli biletlerle	635 056	284 084	443 410	666 683
Askerî biletler	375 533	441 947	453 296	495 231
Gezinti katarlarile	4 723	75 199	62 818	36 881
Samsun - Sahil hattı	15 922	16 692	24 724	32 619
Mudanya hattı	8 744	7 302	14 734	17 769
Erzurum hattı	14 744	5 635	9 921	10 885
Katarlarda alınan munzam ücretler	35 583	45 475	94 636	178 654
	2 822 188	3 115 287	3 517 197	4 159 540

Şu rakamlar tarifelerin ucuzluk ve temin ettiği kolaylık itibarile halk üzerinde matlub tesiri icra ettiğini ve evelce yalnız müebir ahval sevki ile yapılan şimendifer yolculuklarının bugün ziyaret ve gezinti gibi keyfî seyahat sahasına da intikal ettirildiğini göstermekle beraber şebekenin muhtelif mmtakalarındaki otobüs servislerinin gün geçtikçe hararetlerini kaybeylediklerini ve bundan başka memleket dahilinde bir iş faaliyetinin de başladığını tebarüz ettirmektedir.

İşte bu görüşlerin hasıl ettiği kanaate binaen son altı yılın vasatı varidat seyrine göre işleyen hattın bir kilometresine düşen 1131 lira vasatı üzerinden 1937 - 1938 yılı varidatının 6 950 000 lira olarak tahmini lâzım geliyorsa da son senenin gösterdiği inkişafa binaen bu miktara daha 400 000 liranın ilâvesinde bir beis görülmemiş ve yolcu muhammenatı 7 350 000 olarak kabul edilmiştir.

Yolcu ağırlığı:

Yolcu ağırlığı, yolcu harekâtının temevvüçlerine tâbi ve işletme gelirimizde mühim bir rakam ifade etmiyen nakliyatır. Yolcu nakliyatımızda ehemmiyetli fazlalıkları kaydeden seyahatlerin

yardan fazlası kısmen gidış - dönüş, halk ticaret biletleri ve kısmen de diğer tenzilli tarifelerle taşınan yolcular temin eylemektedir. Bu şekilde seyahat eden yolcuların ise yolculukları kısa bir zamana inhisar ettiği için ebraberlerinde ücrete tâbi eşya getirmelerine lüzum hissetmedikleri ve tüccarların evvlece yolcu ağırlığı tarifesile gönderdikleri numunelik eşyayı mesajeri tarifesinin ucuzluk ve kolaylığı dolayısıyla bu tarife ile naklettikleri yolcu hareketindeki bariz inkişafa rağmen yolcu ağırlığı varidatında kayda şayan bir tebeddül göstermemesinden istidlâl edilmektedir.

1936 - 1937 yıllarının ilk altı ayında elde edilen varidat 97 729 lira olup beş senelik vasatı seyre göre bu mikdar sene sonunda nihayet 165 000 liraya baliğ olabilecek, bu yıl için tahmin olunan 200 000 lira tahakkuk etmiyecektir. Bu düşünceye binaen yolcu varidatı tahminatındaki esasa göre kilometre başına 31 lira hesabıle 190 000 lira olarak tahmini muvafık görülmüştür.

Mesajeri nakliyatı :

1936 malî yılının ilk altı aylık devresinde bu kısım nakliyattan elde edilen hasılat 312 000 liradededir.

Geçen beş senenin vasatı seyrine göre müteakib aylarda elde edilecek kimdarlarla bu varidatın sene sonunda 600 000 liraya yakın bir mikdara baliğ olması muhtemel ise de bu nakliyatın oldukça mühim bir kısmını taze meyve ve sebze gibi her senenin mahsul vaziyetine göre mikdarı değışen maddeler teşkil ettiği ve gelecek seneki mahsul vaziyetinin ne şekilde tecelli edeceği şimdiden kestirilemiyeceği için geçen sene bütçesinde 1936 - 1937 senesi için tahmin edilen 450 000 liranın ipkası ihtiyat tedbirine daha uygun olacağı düşünölmüştür.

Eşya nakliyatı :

Devlet demiryollarının nakliyatının sıklet merkezini teşkil eden ve nakil şartları itibarile seyri seri ve seyri hafif namları altında iki kısma ayrılan bu mevzuu ayrı ayrı mütalea etmeden evvel heyeti umumiyesini bir arada arzetmekte fayda mülâhaza edildiğinden satın alınan hatlar da dahil olduğu halde bütün Devlet demiryollarında 1929/1930 malî yılından itibaren yapılan eşya nakliyatının ton, kilometre ve hasılatını gösterir rakamlar sene sırasile aşağıya dercedilmiştir :

Senesi	Ton	Tonkilometre	Hasılat Lira
1929/1930 da	1 931 831	389 263 880	13 578 311
1930/1931 de	2 017 630	389 832 972	12 314 759
1931/1932 »	1 837 903	477 273 606	13 249 807
1932/1933 »	1 531 119	364 561 750	10 530 786
1933/1934 »	1 741 984	421 906 184	12 632 924
1934/1935 »	2 382 383	617 674 459	15 828 921
1935/1936 da	2 110 527	539 634 065	13 178 872
1936 ilk 6 ay	1 506 758	385 278 020	10 240 700

Seyriseri :

1936 malî yılı seyriseri nakliyatı için 900 000 lira tahmin edilmiş olmasına rağmen ilk altı aylık devre içinde 773 000 küsur liralık bir gelir tahakkuk etmiş ve geçen beş yılın vasatı seyrine göre müteakib devrede daha 570 000 liralık bir gelirin bu miktara eklenmesi lâzımgeleceği anlaşılmıştır.

İlk devrede tahakkuk eden gelir geçen senenin aynı devresine aid gelirden 292 000 küsur lira fazladır. Bunun takriben 16 000 lirası yaş sebze ve meyve ve 56 000 lirası davar ve sığır nakliyatında ve mütebaki 220 000 lira da diğer maddelerden husule gelmiştir.

Bu nakliyatın büyük bir kısmı tenzilli ve diğer kısmı askerî tarifelerle taşınan ve küçük bir miktarı da mecburî seyriseri tarifesine tâbi eşyadan ibarettir.

Yaş sebze ve meyve, kesilmiş et, kümes ve av hayvanları, süt, yoğurd, krema, buz, kar, deniz mahsulâtı gibi maddelerle, tavuk ve benzeri kanadlı ve canlı hayvanlar, davar ve sığır ve diğer canlı hayvanlar nakliyatına temin olunan kolaylık ve ucuzluk iş haeminin çoğalmasına âmil olan başlıca sebeplerdir.

Bu maddelerden yaş meyve ve sebzenin, mahsulün feyiz ve bereketine ve askerî nakliyat ile eiheti askeriyenin hissedeceği lüzum ve zarurete göre azalır çoğalan bir nakil olması hasebile tahminatta ihtiyatkâr hareketle geçen senenin muhammen miktarından biraz fazla olarak 1 050 000 lira tahmin edilmiştir.

Seyri hafif:

Yukarıda arzedildiği üzere seyri hafif varidatının demiryollar münakalâtı arasında pek mühim bir mevki işgal etmekte olması hasebile millî ihtisal ve ticaretimizin büyük maddelerinin seyrini gösteren bu nakliyatın altı aylık mukayeseli cetveli aşağıya dercedilmiştir:

	T O N			Hasılat (Lira olarak)		
	1936	1935	Farkı	1936	1935	Farkı
Zahireler	236 362	128 740	107 622	2 067 165	752 786	1 314 379
Yağlı taneler	15 546	11 458	4 088	38 529	31 559	6 970
Un ve kepek	27 000	22 022	4 978	148 734	106 319	42 415
Taze sebze ve meyve	25 259	21 937	3 322	211 259	171 415	39 844
Portakal	1 140	660	480	13 103	7 814	5 289
Şeker pancarı	242 701	200 668	42 033	447 034	415 923	31 111
Şeker	16 679	17 589	910	191 914	184 145	7 769
Bira	358	308	50	5 362	5 360	2
Tuz	18 464	13 424	5 040	101 992	67 288	34 704
Ham pamuk	13 969	6 866	7 103	95 689	34 414	61 275
Yün, yapığı ve tiftik	4 937	4 467	470	88 874	79 719	9 155
Meyan kökü	13 220	8 332	4 888	60 407	40 201	20 206
Palamut	18 168	9 504	8 664	96 952	56 749	40 203
Çimento ve kireç	40 804	41 032	228	330 095	273 028	57 067
Tuğla ve kiremide	16 297	16 735	438	44 200	34 193	10 007
Maden cevherleri	51 943	44 639	7 304	278 784	255 267	23 517
Maden kömürü ve kok	75 672	55 930	19 742	263 287	177 728	85 559
Odun kömürü	17 367	11 714	5 653	94 307	71 849	22 458
Petrol ve mümasili	10 834	9 067	1 767	177 505	141 657	35 848
Diğer maddeler	499 166	332 258	166 908	3 897 754	2 804 173	1 093 581
Mudanya hattı nakliyatı	25 077	20 350	4 727	25 758	22 253	3 505
Erzurum hattı nakliyatı	13 832	7 523	6 309	59 901	46 491	13 410
Sair hasılat	0	0	0	542 903	441 191	101 712
Davar, sığır	2 840	1 988	852	122 403	66 022	56 381
Vagon yekünü	1 384 795	985 223	399 572	9 403 911	6 287 544	3 116 376

Tenzilâtli tarifelerin şümülü dairesine giren belli başlı maddelerin ton ve hasılatı yukarıda gösterildiği gibi cinsleri itibarile ve nakliyatımız mevzuları arasında mühim bir mevki tutmayan bazı tenzilli tarifeler nakliyatı ile umumî tarifelere tâbi eşya ise umumiyetle «Diğer maddeler» namı altında ve bir kalemde toplayıp mukayese edilmiştir.

Tablonun tetkikından anlaşılacağı veçhüzere en mühim tezayüdü zahire ile diğer mahsulâtı arzeye kaydetmektir. Çoğalma sebeble bu seneki mahsul vaziyetinin bilhassa yayla kısmının müsaide olmasıdır. Zahire nakliyatı, filhakika geçen senenin aynı aylarındaki miktarlara göre fazla ise

de feyzü bereket itibarile bu senenin hemen aynı olan 1934 yılı ilk altı aylık nakliyatından 100 küsur bin ton noksandır. Bu itibarla mühim miktarda stokların daha müsaid fiatlara intizar etmekte olduğu tahmin edilmektedir.

Tuz nakliyatında müşahede edilen fazlalık tuz satış fiyatının indirilmiş ve bu madde için aynı zamanda Devlet Demiryollarında tenzilli bir tarife tatbik edilmiş olmasından ileri gelmiştir.

Yün ve yapağı ve tiftik, meyan kökü, palamut, maden cevherleri nakliyatındaki çoğalma harici ticaret mübadelelerinin gösterdiği inkişaf mahsulüdür.

Şeker ile yapı malzemesinden çimento, kireç, tuğla ve kiremit münakalâtı gerçi ton itibarile geçen seneki miktarlardan bir az noksan ise de bu seneki naklin daha uzun mesafeler arasında yapılmış olması bu noksanı telâfiden başka bu trafikten 75 000 liraya yakın bir varidat fazlasının teminine de yardım etmiştir.

Maden kömürü, kok, odun ve odun kömürü, petrol ve mümasili gibi yakılan ve sanayide kullanılan maddelerin çoğalmasını kısmen memleket dahilinde sanayi hareketlerinin gittikçe hararet peyda etmesine ve kısmen de kışın erken başlamak ve geçen seneden daha şiddetli geçmekte bulunmuş olmasına atfedebiliriz.

Diğer maddeler yukarıda söylendiği gibi einsleri muhtelif eşyadan tereküb eden bu naklin bir kısmı tenzilli tarifelere taallük ve mühim bir kısmı ise umumî tarifelere tâbi perakende irsalât-tan ibarettir.

İzmir - Alaşehir - Soma ve İzmir - Denizli mıntakalarındaki kamyon rekabetine karşı alınan tedbirler cümlesinden olmak üzere ihdas olunan tarifeye tâbi tutularak taşınan eşyanın ton ve hasılatı da bu meyandadır. Tarifenin ihdası tarihi olan 1 - VI - 1936 gününden ikinci teşrin gününe kadar altı ay içinde taşınan eşyanın ton ve hasılatı mukayeseli bir şekilde aşağıda gösterilmiştir :

	Ton	Hasılat (Lira)
1936 senesinde	16 882	74 135
1935 »	9 435	73 273
Farkı	7 447 +	862

Hasılatla gerçi mühim bir fazlalık görülmüyorsa da tonajın % 50 nisbetinde artması tarife sey-rinin ilerde daha müsaid bir safha arzedeceğine ümid verecek mahiyettedir. Heyeti umumiyesi itibarile diğer maddelerin ton ve hasılatındaki fazlalık, memleketin iktisadî hayatında normal bir vaziyetin teessüs etmekte ve halkın tediye kabiliyetlerinin artmakta olduğunu ifade eder.

Mudanya ve Erzurum hatlarının eşya ve merkezî hatların davar ve sığır nakliyatındaki çoğalma alman tarife tedbirlerinin verdiği müsbet neticelerdir.

Varidat itibarile tenakus kaydeden maddeler:

	T O N			Hasırlat (Lira olarak)		
	1936	1935	Farkı	1936	1935	Farkı
Pirinç	2 140	2 209	69	8 794	8 877	83
Ot ve saman	1 700	1 682	18 +	4 468	6 264	1 796
Patates	511	2 079	1 568	1 064	3 357	2 293
Kuru sebzeler	18 488	19 652	1 194	69 685	69 941	256
Kavun ve karpuz	19 127	18 094	1 033 +	28 038	49 907	21 869
Kuru üzüm	20 857	42 549	21 692	54 922	106 072	51 150
Kuru incir	17 756	23 092	5 336	119 461	153 186	33 725
Yumurta	2 167	1 956	211 +	22 448	23 733	1 285
Yerli içme suları	1 655	1 910	255	8 916	11 968	3 052
İşlenmiş tütün	2 853	1 979	874 +	15 185	16 907	1 722
Kereste ve kütükler	21 533	23 135	1 602	93 619	104 366	10 747
Diğer yapı malzemesi	7 228	14 047	6 821	90 592	165 218	74 626
Samsun sahil hattı	5 948	8 428	2 480	6 863	11 332	4 469
Demiryol inşa malzemesi	—	—	—	312 734	392 364	79 630
	121 963	160 844	88 881	836 789	1 123 492	286 703

Yukardaki tablonun tetkikinden anlaşılacağı üzere mühim tenakus kuru üzüm ve incir ile kereste ve yapı malzemesi kaydetmektedir.

Kuru üzüm ile incirdeki azalma mahsul devresinde müteaddid defalar düşen dolunun bağ ve incirlere ika ettiği hasardan mütevellittir.

Kereste ve yapı malzemesindeki tenakus, yapı faaliyetinin hararetini bir az kaybetmesindedir. Samsun sahil hattı eşya nakliyatının gösterdiği sukut, kamyon rekabetinin devamından ileri gelmiştir. Maahaza birinci teşrin 936 başlangıcından itibaren tatbikına başlanılan ucuz tarifenin bu vaziyeti tedricen ıslah edeceğini ümid etmekteyiz.

Altı aylık münakalât neticesinde 9 154 000 liralık bir varidat elde edilmiş ve nakliyatta müşahede olunan tezayüde ve geçen beş senenin vasatı seyrine göre müteakip aylarda daha 6 927 000 liralık bir gelirin bu miktara ilâvesile 936 malî yıl seyrihafif varidatının takriben 16 081 000 liraya ulaşması memul bulunmuştur.

Ancak seyrihafif nakliyatımızdan pek mühim bir kısmı ziraî menşeli maddelerden olması hasebile bunlar hakkında yapılacak tahkikatın cari sene neticelerinden ziyade umumî bir vasatiye istinad ettirilmesi zarurî görülmüş ve bu itibarla son altı seneliğin vasatı olan 2 467 lira işletme tulüne zarbedilecek ve son senenin gösterdiği inkişaf nazarı dikkate alınarak bu miktarın bir az fazlası ile 1937 senesi seyrihafif geliri 16 060 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Muhtelif gelir:

İstasyonlarda eşyanın vagonlara yükletilmesi, vagonlardan çıkarılması, tartılması ve buna benzer diğer işlerden doğan perakende bir gelirdir. Ve eşya nakliyatı ile birlikte yürür.

İçinde bulunduğumuz yılın ilk altı aydaki gelir geçen yılın aynı aylarındaki gelire nazaran takriben % 30 nisbetinde bir fazlalık keydediyor. Bu fazlalığın mühim bir kısmı zahire nakliyatının çokluğundan ve cüzi bir kısmı ise diğer münakalâtın gösterdiği inkişaftan ileri gelmiştir.

Bu sebeple seyrihafif gelirinin tahmininde nazarı itibara aldığımız bütün ihtimalâtı işletme gelirinin bu kısmı için de varid bularak beş senelik vasatı seyri ve gelecek sene içinde işletilecek hattın uzunluğuna göre 937 - 38 muhtelif geliri 700 000 lira olarak kabul edilmiştir.

Haydarpaşa limanı :

1936 - 37 yılının ilk altı aylık geliri 319 350 liradır 6 ay içinde alınmış olan bu gelire müteakip aylar için beş senelik vasatı seyre göre daha 266 000 liranın ilâvesile liman ve rıhtım varidatının sene sonunda 585 350 lira olması icab eder.

1931 - 32 ile 1936 - 37 arasındaki senelerin gelirleri :

1931 - 32	de	773 573	
1932 - 33	de	580 176	
1933 - 34	de	580 656	
1934 - 35	de	766 177	
1935 - 36	da	475 444	lira olup takribî hesaba göre
1936 - 37	varidatı da	585 350	liraya balığ olacaktır.

Bu rakamların mütaleasından anlaşılacağı veçh üzere en yüksek rakamı zahire mahsulünün feyizli olduğu 1931 - 32 ve 1934 - 35 seneleri kaydetmiştir.

1936 - 37 yılı hububat rekoltesi ayırdığımız senelere yaklaşmakta ise de muhtelif istikametlere doğru yapılan hatların ikmal edilerek ana hat ile iltisakından ve İzmir - Kasaba ve Aydın hatlarının Devlet demiryollarına iltihakından sonradan şebekenin az çok tahavvül gösteren münakalât vaziyeti varidatın bu hadde kadar yükselmesine mâni olmuştur.

Haydarpaşa limanı evvelce orta Anadoluya giren mamul eşya ve maddelerin yegâne methali ve bu hinterlânda en büyük müstehlik pazarı olan İstanbul ile memleket dışına gönderilen mahsulât ve iptidai maddelerin başlıca mahreci idi.

Memleket dahilinde kurulan fabrikalar faaliyet sahasına geçtikten ve İstanbul piyasasına bağlı olan mmtakalardan bazıları hatların ikmalini müteakip kısa yolu tercih ederek ihracatlarını kendilerine daha yakın olan limanlardan yapmağa başladıktan sonra Haydarpaşa limanı eski vaziyetini muhafaza edememiş ve varidatında görülen tenakus bu esbab dolayısıyla husule gelmiştir.

Bu itibarla Haydarpaşa liman ve rıhtım faaliyetinde ortalama bir sayı ile 600 000 lira gelir tahmin edilmiştir.

Derince limanı :

1936 yılının ilk altı aylık devresinde bu limandan 93 543 liralık bir varidat alınmış müteakib ikinci altı aylık devrede tahakkukuna intizar olunan 69 000 lira elde edildiği takdirde bir senelik gelirin nihayet 162 500 liraya balığ olacaktır.

Liman varidatı memlekette yapı faaliyetini en hareketli olduğu senelerde bile 181 000 liradan yukarıya çıkmamış ve en büyük rakamların 1934 - 1936 seneleri kaydetmiştir.

Bu fazlalığın başlıca sebepleri de bir az evvel söylendiği gibi memleket dahilinde kurulan fabrikalara aid malzemenin ve inşa olunan demiryolları için hariçten celbolunan tesisatı sabitenin bu limandan geçirilmiş olmasıdır.

Derince limanının belli başlı faaliyeti, maden kömürü kok gibi yakılacak maddelerle yapı malzemesinin içeriye gönderilmesinden ve krom ve diğer maden filizlerinin dışarıya çıkarılmasından ibarettir. Derince bir silo inşa edilmiş olması yabancı memleketlere çıkarılacak zahirenin bundan sonra bu limanda da ihracına imkân verecektir.

Buna mukabil maden kömürü ve kok ithalâtının bir kısmı da bundan sonra Ereğli - Ankara yolulile gelecektir.

Beş senelik vasatiye göre varidatı 150 000 lira tahmin edilmiştir.

İskeleler varidatı :

Devlet demiryolları, Haydarpaşa, Derince limanlarından başka İzmit, Sabanea, Filyos, Samsun, Mersin ve İzmitten birer iskeleye sahip bulunmaktadır. Bunların en ehemmiyetlisi Ege mmtakasının mahreci olan Alsancaktır.

İskelelerin heyeti umumiyesinden vasatî bir hesabla 50 000 liralık bir varidatın temini memul bulunduğundan 1936 - 1938 muhammen işletme varidatı meyanına iskeleler varidatı olarak daha 50 000 liranın ilâvesi muvafık görülmüştür.

Hûlasa :

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1937 - 1938 işletmesinden :

	7 350 000 lirası Yolcu
	190 000 » Bagaj
	450 000 » Mesajeri
	1 050 000 » Seyri seri
	16 060 000 » Seyri seri
	700 000 » Muhtelif
	600 000 » Haydarpaşa limanı
	150 000 » Derince limanı
	50 000 » İskeleler varidatı olmak üzere
ceman	26 600 000

Fasıl : 3

Sıhhiye tevkifatı

1936 malî yılı bütçesinde sıhhiye tevkifatı varidatı 170 000 lira olarak tesbit edilmiş ise de yapılan tevkifat, sene sonunda bu miktarın ortalama bir hesabla 197 000 liraya yükseleceğini göstermektedir.

Kadroya yapılan ilâvelerde nazarı itibara alınarak bu varidatın 1937 malî yılı bütçesinde 200 000 lira olarak tahmini muvafık görülmüştür.

Fasıl : 4

Mütenevvi hâsılat

İdaremizin mütenevvi hâsılatını gösteren bu faslın bütün maddelerinde geçen sene muhammenatı aynen muhafaza edilmiş olup malî vaziyetimizde görülen inkişaf ve selâhın neticesi olarak mevduatımızdan alınacak faizler için 50 000 liralık bir madde ile bütçemizin masraf kısmı esbabı mucibesinde izah edildiği veçhile Eskişehirde açılacak olan çırak pansiyonu için çıraklardan alınacak pansiyon ücretleri varidatı olarak 20 000 liralık bir madde ilâve edilmiş bulunmaktadır.

Madde : 3

İdaremizin müfredat kadrolarını gösteren ilişik «C» cetvelindeki fazlalıklar sureti umumiyede iş haeminde husule gelen genişlemenin zarurî neticesi olup «A» cetvelinin birinci faslının birinci maddesi esbabı mucibesinde muktazi izahat verilmiş bulunmaktadır.

Madde : 4

Mevcud ve meri ahkâmın 1937 malî yılı zarfında da tatbikına devam olunması zarurî görüldüğünden madde aynen ipka ve teklif edilmiştir.

Madde : 5

Hali inşaada bulunan Ankara garının ikmalile tesisat ve tezyinatı için 585 000, Sivas cer atelyesi

inşaatının ikmalile tevsiat ve iltisak yolları için 1 100 000 lira ile ömrü tabiisini ikmal ederek işletme emniyetini ihlâl ederek emniyetini ihlâl edebilecek bir vaziyete gelen Geyve - Vezirhan arasındaki (57) kilometrelik hattın tevdidi için 1 030 000 liraya ihtiyaç mevcut olduğu gibi Devlet Demiryollarının hali hazır seyrüsefer vaziyetinin zaruri icabatından olmak üzere muhtelif yerlerdeki hat tevsiatının yapılması, istasyon binaları ile ambar ve hangarların inşası için yapılan hesabat nazaran 398 000 liraya lüzum görülmektedir.

Bunlardan başka sıcaktan kolayca müteessir olan mekûlât ve sairinin nakliyat esnasında muhafazasını temin için frigorifik tertibatlı vagonların, yük vagonlarının, kış aylarında hat üzerine yağan karların münakalâta ika ettiği müşkülâtı izale için rotatif kar makinelerinin mubayaası düşünülmüş ve bu mubayaatın 887 000 liraya balığ olacağı hesab edilmiştir.

Esasen Ankara garı ile Sivas cer atelyesi inşaatı 1935 ve 1936 malî yılı bütçe kanunlarının beşinci maddeleri mucibince alman salâhiyetlere müsteniden taahhüde bağlanmış bulunuyor.

Ankara garı için 1936 bütçe kanununun 5 nci maddesile sarfına mezuniyet verilmiş olan 600 000 liranın malî sene için de ancak 450 000 lirası sarfedilebilmiş ve binaenaleyh inşaatın ikmal için mütebaki miktarın 1937 malî yılı zarfında sarfı lüzumunu hâsıl olmuş bulunmaktadır.

Sivas atelyesi için de 1936 malî yılı bütçe kanunu ile 1 000 000 liraya kadar sarf mezuniyeti istihsal edilmiş ise de temel hafriyatında tesadüf edilen ârıza dolayısıyla yerli çimento istimaline fennen imkân bulunmadığından Avrupadan hususî çimento celbine lüzum görülmüştür.

Bu suretle inşaatın bir müddet daha uzaması neticesinde 1936 senesi tahsisatının tamamen sarfı imkânı tahassül etmemiş olduğundan inşaatın ikmalile lojmanlar ve iltisak yolları için 1937 yılında 1 100 000 liranın sarfına mezuniyet talep edilmiştir.

Yukarıda sayılı ve ceman 4 000 000 liraya balığ olan bu işler için bütçemize tahsisat vazna miktarından temini düşünülmüş ve bu imkân varidat fazlalarının tahsisat kaydedilmeyen miktardan temini düşünülmüş ve bu imkân hâsıl olmadığı takdirde 1937 bütçesinin ücret ve masraf tertiblerinden yapılacak tasarruflar ve tahakkuk edecek varidat fazlalarından ödenmek üzere 4 000 000 liraya kadar istikraz akdi hususunda Nafia vekiline ve bu istikraza kefalet etmek ve icabında Hazine bonosu çıkarmak için de Maliye vekiline mezuniyet verilmesi istenmiş ve bu membalardan hâsıl olan mebalığın bir taraftan varidat bütçesinden açılacak hususî fasla irad, diğer taraftan masraf bütçesinde yukarıda yazılı hizmetler için açılacak fasllara tahsisat kaydolanması için madde kanuniye teklif olunmuştur.

Madde : 6

Bu madde ile 1937 malî yılı muamelâtın nakdiyesini tedvir etmek, malzeme, kömür ve ahşab travers stoklarını yapabilmek üzere 2 000 000 liraya kadar kısa vadeli istikraz akdi hususun da umumî müdürlüğe ve bu istikraza kefalet için Maliye vekiline mezuniyet verilmesi istenilmektedir.

Geçen sene bütçe kanunıyla 400 000 liraya kadar malzeme 600 000 liraya kadar gömür ve 500 000 liraya kadar ahşab travers stokları yapmak için aynı miktarda istikraz mezuniyeti verilmiştir. Gittikçe artan işletme faaliyeti mevcut stokların bir miktar daha tezyidi zarureti ni doğurmuş olduğundan 1937 malî yılında da 600 000 liraya kadar malzeme, 600 000 liraya kadar kömür ve 400 000 liraya kadar ahşab travrs stok yapmak lüzümü hissedilmiş ve madde kanuniye o yolda teklif olunmuştur.

Madde : 7

Bu madde ile teklif edilen ve Devlet demiryolları üzerinde ücretsiz ve tenzilâtlı ücretle seyahat etmek hakkını haiz olanları tayin eden «D» cetvelinde idarî ve içtimaî zaruretlerin neticesi olarak geçen seneye nazaran bazı değişiklikler ve ilâveler yapılmış bulunmaktadır.

Madde kanuniyenin diğer ahkâmı geçen senenin aynidir.

Madde : 8

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin teşkilât ve vezaifine dair 1042 sayılı kanunu tadil eden 1483 sayılı kanunun 8 nci maddesi mucibince Devlet demiryollarında taahhüdü veya sair suretle alâkası bulunanlara umumî idarenin usul ve talimatı dairesinde maccanî veya nırsıf ücretle seyahat için idare encümeni tarafından verilecek muvakkat müsaadenamelerin adedi her sene bütçe kanunlarımızda bir madde ile tesbit olunmaktadır.

Geçen sene bütçe kanunu ile (500) olarak tesbit edilmiş olan bu miktar demiryolları faaliyetinin mütemadi inkişafı neticesinde ihtiyaca tekabül edememekte ve bir çok talepler karşısında kalmaktadır.

Bu itibarla 1937 malî yılı için verilecek müsaadenameler adedinin 700 e çıkarılması lüzumu ve zarureti hissedilmiş ve madde kanuniye o yolda teklif olunmuştur.

Madde : 9

Mahiyetleri itibarile miktarlarını sureti katiyede evvelden tayin ve tesbite imkân bulunmayan masraflar bu madde ile mütehavvil olarak teklif edilmekte ve bu hususta icab eden izahat masraf bütçemiz esbabı mucibesinde sırasile arzedilmiş bulunmaktadır.

Madde : 10

Geçen sene bütçe kanununun bu maddesile Nafra vekâletince tasdik edilmiş memur ve müstahdemler talimatnamesi hududu dahilinde kalmak üzere Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri için haftada beşer kiloyu tecavüz etmemek şartile getirtilecek eşya ve erzakın meccanen nakledileceği kabul edilmiş bulunmakta idi. Bu müsaadenin perakende olarak istimal mecburiyetini ortadan kaldırmak maksadile (haftada içlerinde istimal olunmadığı takdirde senede 300 kiloyu tecavüz etmemek üzere) kaydı ilâve edilmiş ve evliler için 1500 kilo olarak tesbit edilmiş bulunan mahrukat müsaadenamesinin de kifayet etmediği görülerek 2000 kiloya çıkarılması teklif olunmuştur.

Madde : 11

1932 - 1936 bütçe kanunlarının 1937 malî yılında da tatbikına devam olunması lüzumlu görülen maddeleri «H» işaretli cetvel ile arz ve teklif olunmuştur.

Madde : 12, 13

Mutad olduğu üzere bütçe kanununun meriyet tarihi ile hükümlerini icraya memur makamları göstermektedir.

T. C.
Başvekâlet
Kararlar Müdürlüğü
6/1740

20 - V - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğünün 1937 malî yılı bütçe kanununa ek olarak Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 18 - V - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikde sunulmuştur.

Başvekâlet vekili
Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe lâyihası

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1937 malî yılı bütçesinin ilzarında henüz şirket demiryollarının imtiyazı ile şirkete aid malların satın alınmasına dair Hükümetle (Şark Demiryolları Türk Anonim Şirketi) arasında münakid mukavelename tasdikı âliye iktiran etmemiş olduğu için mezkûr demiryollarının 1937 malî yılı masraf ve varidatı umum müdürlüğün 1937 malî yılı bütçesine ilâve edilmiş idi.

Ahiren satın alma mukavelenamesinin tasdikini âmir bulunan 3156 numaralı kanunla hattın teslim ve işletilmesine dair olan 3159 numaralı kanunlar üzerine bu hattın 1937 malî yılı masraf ve varidatı için tanzim edilen ilişik bütçenin umum müdürlüğün 1937 malî yılı bütçesine eklenmesine zaruret hâsıl olmuş ve kanun lâyihası bu sebepten tanzim ve teklif edilmiştir.

Şark Demiryolları 1937 malî yılı bütçesinin tesbitinde her ne kadar bu demiryolların Devlet hatları şekline sokularak işletilmesi düşüncesi hâkim olmuş ve bu esas dahilinde bir proje hazırlanması ehitine gidilmişse de, hattın ayrıca takdim edilen varidat esbabı mucibesinde de bertafsil arz edildiki vechile varidatın ancak 2 370 000 lira olarak tahmin edilebilmesi, umum masarif meyaumunda başlı başına bir fasıl olarak tebarüz ve aşağıda izahatı arzedilen taksiti ile buna müteferri masrafların bulunması buna imkân vermemiş ve bu sebeble şirketin tanzim etmiş olduğu 1936 senesi bütçesinin esas tutulmasına zaruret hâsıl olmuştur.

Şark Demiryollarının 1937 malî yılı bütçesinin nevi ve tasnifi itibarile idaremiz bütçesine uygun olmadığından fasıl ve madde itibarile mukayesesi kabil olamamış ve ancak yekûn ve işletme idarî masraflar itibarile mukayesesi ehitine gidilmiştir.

Şirket tanzim etmiş olduğu 1936 bütçesinin yekûnu 1 850 000 lira tuttuğuna ve takdim edilen 1937 masraf bütçesinin yekûnu ise 2 370 000 lirayı bulduğuna göre teklif edilen bütçe yekûnu şirketin geçen seneki bütçesine nisbetle 520 000 lira bir fazlalık arz etmektedir.

Bu fazlalığın :

- 481 500 lirası mubayaa taksiti,
131 500 » Yalnız bir defaya ve 1937 malî yılına mahsus olmak üzere tahvillerin tabii ve ihraç ve kontrol masrafları % 2 damga resmi,
23 465 » 1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı,
67 000 » Şirketten devralınır Devlet demiryolları baremine intibak ettirilecek memurların 2454 numaralı tekaüd kanunu hükümlerine tevfikân İdarece verilmesi zarurî olan % 5 muaddiller ile % 1/2 malûliyet karşılığı,
20 000 » İdare mevzuatına müsteniden memurin ve müstahdemlerin ile aileleri efradına yapılması icab eden sıhî yardım,
10 000 » Elbise talimatnamesine tevfikân resmî elbise giymek mecburiyetinde bulunan memur ve müstahdemlerin elbise bedellerine bütçe kanunlarıyla kabul olan % 50 yardım,

733 465

61 403

Lirası devralınan memur ve müstahdemlerin 2847 numaralı kanuna göre ücretlerinin tesbitinden mütevellit fark :

794 868

Teşkil etmekte ve yekûnu (794 868) lirayı bulmaktadır.

====

Esas itibarile bu fazlalık muhtelif kanunların İdareye tahmil ettiği vecibelerin ifasından mütevellid olup mahiyetleri itibarile şirket bütçesinde şimdiye kadar yeri olmayan masraflardan ibaret bulunmaktadır.

Buna mukabil hattın geliri ve mütevazın bütçe tanzimi esası gözönüne alınarak ikramiye ve harırah maddelerile idarî ve işletme masraflarından tenzilât yapılmak suretile bu fazlalık ancak 520 000 liraya indirilmiş ve netice itibarile idarî ve işletme masrafları şirketin 1936 senesi için tanzim etmiş olduğu bütçe ile kabul edilen miktarlara irca edilmiştir.

Binaenaleyh yukarıda da bir nebze arzedildiği üzere hattın heyeti umumiyesi itibarile göze çarpan eksikliğini mehmaemken izale maksadile hattın takviyesi ve muharrik ve müteharrik edevatın tamir ve ıslahı için işletme masraflarının da artırılmasına hattın gelir vaziyetinin müsaadesizliği dolayısıyla imkân elvermemiş ve ancak emniyet seyrisefer bakımından zarurî ve çok lüzumlu bulunan masraflar göz önüne alınarak :

Şark hattı için idarenin 1937 malî yılı bütçe kanununun 1 nci maddesinde yazılı «A» cetvelinin ilişik (1) numaralı cetvelde yazılı fasıl ve maddelerine ceman

2 370 000

Ve işletme salâhiyeti Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğüne verilmiş olan Trabzon - İran hudud transit yolu otobüs ve kamyon işletmesinin 1937 malî yılı masrafları için de yeniden açılan fasla

271 881

İle mezkûr işletmenin 1715 numaralı kanun mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek % 1 itfa karşılığı olarak 17 nci fasla ilâve edilen

2 719

Liraki ceman

274 600

Liralık tahsisatın eklenmesi icab etmiş olduğundan kanunun birinci maddesi ona göre tanzim olunmuştur.

Otobüs ve kamyon işletme işi Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî müdürlüğü için

yep yeni bir iş mevzuu olup bu sahada edinilmiş bir tecrübe ve tahassül etmiş bir kanaat mevcut olmadığından işletme umurunda ve bu umurun istilzam ettiği masarifin ödenmesinde sıkıntıya düşülmemek ve edilecek bir senelik tecrübeye göre bütçe masrafları tasnife tâbi tutulmak üzere yalnız 1937 malî yılı için bu işletmenin umumî masarifinin «A» cetvelinde yeniden açılan ve iki maddeden ibaret bulunan 16 neî fasılda gösterilmesinde zaruret hissedilmiştir.

Bu faslın 1 neî maddesine konan (110 460) lira tahsisat kanununun 4 neü maddesine ilişik (4) numaralı cetvel mucibince mezkûr işletmede 1937 malî yılında istihdam edilecek memur ve müstahdemlerin bir senelik ücret ve yevmiyelerinden ibarettir. Kadro asgarî ihtiyaç gözetilmek suretile tanzim edilmiştir.

2 neî maddeye mevzu 161 421 lira tahsisatın mahiyet müfredatına gelince;

Varidat esbabı mucibesinde mufassalan izah edilmiş olduğu üzere Trabzon - Erzurum mesafesile Erzurum - hudud mesafesinin ayrı, ayrı ikişer günde katedileceği ve mevcut otobüs ve kamyonların dörtte birinin ihtiyatta bulunarak mütebaki dörtte üçünün bir senede azamî bir milyon oto kilometre yapacağı göz önüne alınarak mazot, yağ, lâstik, tenvir, teshin gibi müs-

	Lira
tehleleke mevad masraflarına karşılık olmak üzere	56 300
ve otobüs ve kamyonların tamiri ve tathiri için muktazi malzeme ve yidek parçalar ve el emeği bedeli olarak	48 000
kilo metre tazminatı olarak	11 250
Daimî ve muvakkat memuriyet ve teftiş harcırahı olarak	4 960
İşletme ihtiyacı için isticar edilecek mebanî ve hangar icarile faal memurlara nizamname mucibince verilecek ev kirası bedeli olarak	11 600
Demirbaş eşya tamir ve teccid ve tezyidi için	6 500
Muvakkat memur ve müstahdem ücreti olarak	9 660
2454 numaralı kanun mucibince tekaüd sandığına verilecek tekaüd aidatı ile % 1/2 malûliyet karşılığı olarak	7 611
Memur ve müstahdemine yapılacak sıhhi yardım ve mualece, posta, telgraf ve ilân ücretleri ve hasarat ve zayıat tazminatı ve müteferrika ve gayri melhuz gibi masraflar karşılığı olarak	5 540
	ceman 161 421

161 421 liradan ibaret bulunmaktadır.

Her iki madde yekûnunu teşkil eden 271 881 liranın 1715 numaralı kanununun 8 neî maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek % 1 itfa karşılığı olan 2 719 lira kanununun 1 neî maddesine ilişik (1) numaralı cetvelin 17 neî faslına dahil edilmiştir.

İlişik (2) numaralı cetvel mucibince Şark hattı hasılatı olarak 2 370 000 lira ve transit yolu hasılatı olarak da 274 600 lira ki ceman 2 644 600 liranın Devlet demiryollarının 1937 malî yılı bütçe kanununun 2 neî maddesinde yazılı B işaretli cetveline eklenmesi lâzım geldiğinden kanununun 2 neî maddesi de buna göre tesbit edilmiştir.

Kanununun 3 neü maddesi ile de Şark hattından camiamıza iltihak eden memur ve müstahdemlerin idarenin 1937 malî yılı kadro cetvellerine ithali talep edilmiştir.

Kanununun 4 neü maddesi ile bir taraftan bu maddeye ilişik (4) numaralı cetvel mucibince Trabzon - İran hudud şosesi üzerinde işleyecek otobüs ve kamyon servisinde istihdam edilecek memur ve müstahdemlerin kadrosunun kezalik idarenin mezkûr yıl kadro cetvellerine ilâvesi için bu madde o suretle teklif edilmiştir.

Gelir esbabı mucibesi

Mubayaası kararlaştırılıp 1937 senesi ikinci kânunun 1 nci gününden itibaren işletmesine vaziyet edilmiş olan Avrupa hattı:

288 kilometrelik Sirkeci - Pityon - Karaağaç

3 kilometrelik Karaağaç - Edirne

46 kilometrelik Mandıra - Kırklareli

Kısımlarından ibaret ve ceman 337 kilometre uzunluğundadır.

Devlet Demiryollarının 9 ncu işletme mntakasını teşkil eden bu kısımların heyeti umumiyesinden 1930 - 1931 malî yılı başlangıcından itibaren elde edilen varidat ;

1930 - 1931	senesinde	2 467 100
1931 - 1932	senesinde	2 303 922
1932 - 1933	senesinde	2 005 270
1933 - 1934	senesinde	2 473 472
1934 - 1935	senesinde	1 813 876
1935 - 1936	senesinde	2 375 739

ve içinde bulunduğumuz 1936 - 1937 yılının ilk altı ayında tahakkuk etmiş olan varidat 1 084 374 liradır. Geçen altı yılın birinci ve ikinci altı aylık devreleri arasındaki seyre göre hesap ettiğimiz takdirde şu ilk altı aylık gelirin de sene sonunda 1 900 000 ile 2 000 000 lirayı bulması muhtemeldir.

İşletilen hattın uzunluğuna göre kilometre başına düşen hâsılat ;

1930 - 1931	senesinde	takriben	732 077
1931 - 1932	senesinde	takriben	683 656
1932 - 1933	senesinde	takriben	595 036
1933 - 1934	senesinde	takriben	733 968
1934 - 1935	senesinde	takriben	538 242
1935 - 1936	senesinde	takriben	704 967

kuruştur.

Yukardaki rakkamları sıra ile takib ettiğimizde 1933 - 1934 senesi varidatı hariç olmak üzere diğer seneler varidatında 1931 den itibaren her sene bir miktar azalma ve 1935 - 1936 senesinde tekrar bir yükselme başladığını görüyoruz. Bu hâdise cihan iktisadî buhranının ve aynı zamanda otobüs ve kamyon rekabetinin tesirleri neticesi olduğu gibi 1933 - 1934 yılı varidatındaki yükselme de o sene içinde Alpullu şeker fabrikasının faaliyetini artırarak pancar, şeker, maden kömürü gibi maddelerin evelki senelerden daha fazla nakledilmesinden ileri gelmiştir.

1937/1938 malî yılı geliri

Altı senelik devre içinde tahakkuk etmiş olan varidata göre bu hattın senelik gelirini vasatî bir hesapla kilometre başına (6.647) lira olarak hesap etmek icab ediyorsa da cihan iktisadî buhranının eski şiddetini kaybetmeğe başladığı tarihten itibaren münakalâтта mahsûs bir salâh belirmiş ve nitekim kilometre başına düşen varidat 1935 - 1936 yılında (7 050) liraya kadar çıkmıştır. Bu yükselme iyilik emareleridir.

İktisadî buhran, otobüs ve kamyon rekabeti tesirleriyle hattın sarsılmış olan vaziyetini düzeltmek için alınacak tarife tedbirlerinde halkın tediye kabiliyeti gözetilmekle beraber bu günkü varidat seyrile bir muvazene tesisi ciheti de ihmal edilmeyeceğinden 1937 - 1938 malî yılı varidatının 1935 - 1936 senesi vaziyetine müşabih bir safha irae etmesi umulmaktadır.

İşte bu görüşlerin kanaat sevkile gelecek yılın varidatı (2 350 000) lira olarak tahmin edilmiştir.

Yolcu geliri

Yolcu geliri, 1930 - 1931 malî senesinden itibaren (1 149 000), (1 018 000), (819 000), (756 000), (817 000), (866 000) lira olarak tahakkuk etmiştir.

Hattın baştan başa otobüs rekabetine maruz bulunması tehlikesini önlemek maksadile 1934 senesinde yapılan tenzilât sukutu tevkif ettikten başka hattın varidatında bir yükselme temayülü de göstermiştir.

Katarların seyrüseferlerinin ihtiyaca göre tadil ve ıslahı ve ana hatta tatbik edilen gidiş - dönüş halk ticaret biletleri gibi halkın kolaylıkla seyahatlerine imkân verecek tarifelerin bu hatta da teşmili gibi tedbirler yolcu trafiğini bir az daha arttırabilecektir. Fakat bu tedbirler rekabet tehlikesini defa matuf olacağı cihetle trafik fazlasının varidat üzerindeki tesiri ancak tenzilâtın bırakacağı boşluğu dolduracaktır.

Bu düşünceye binaen 1937 - 1938 yolcu geliri (900 000) lira olarak tesbit edilmiştir.

Bagaj geliri

Yolcu hareketlerini çoğaltmak gayesine müstenid tedbirlerin trafikte husule getireceği fazlalığı, kısa müddetler zarfında gidip gelecek ve bu itibarla yanlarında ücrete tâbi bagaj eşyası getirmeyecek yolcular teşkil edeceği için bu kısım varidatta büyük bir değişiklik olmasına ihtimal verilmemekte olduğundan 1937 - 1938 yılı bagaj geliri geçen senelerin vasatı üzerinden (15 000) lira olarak tahmin edilmiştir.

Mesajeri geliri

Şimdiye kadar bu hatta Mesajeri nakliyatı, yataklı vagonlarla memleket haricinden gelen ve memleket haricine gönderilen kolilere inhisar etmiş ve 1930 - 1931 malî yılından itibaren her sene temin edilen varidat (1 500) ile (2 000) lira arasında tebellür etmiştir.

Dahilî mesajeri nakliyatının tesisinden sonra varidatın çoğalacağı nazarı dikkate alınarak 1937 - 1938 yılı mesajeri geliri (3 000) lira üzerinden hesap edilmiştir.

Seyriseri geliri

1930 - 1936 devresi içinde seyriseri nakliyatından (32 000) ile (66 000) lira arasında ve vasatı olarak (48 000) liralık bir varidat temin edilmişse de seyriseri tarifesiyle yapılan nakliyatın kısmen lüks eşyadan ve kısmen askerî eşya ve teçhizatından ibaret bulunması dolayısıyla işletme gelirinin bu kısmı hiç bir zaman müstakar bir seyir üzerinde yürümemiştir.

Bu cihet göz önünde bulundurularak 1937/1938 yılı geliri 1935/1936 yılı geliri gibi 42 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Seyrihafif geliri

1930/1931 malî yılından itibaren 1935/1936 sonuna kadar seyrihafif geliri asgarî 879 000 ve azamî 1 611 000 lira kaydetmiş ve her seneye vasatı olarak 1 217 000 lira isabet eylemiştir.

Bu devre içinde taşınan eşya tonajı ise 280 000 ile 397 000 arasında temevvüç etmiştir. Bu tonajın takriben % 63 nü pancar, maden kömürü, şeker gibi Alpullu şeker fabrikasının istihlâkât ve istihsalâtı ve % 9 nu zahire, karpuz ve kavun gibi mahsulât arzıye, % 3 nü odun kömürü, mütebaki % 25 ni de diğer eşya ve maddeler teşkil etmektedir.

Varidat seyrini 1930/1931 yılından itibaren sene sırasile takip edecek olursak kilometre başına düşen varidatın yalnız 1934/1935 yılında 2 700 ve diğer senelerde 3 200 ile 4 800 lira arasında tebellür ettiğini görürüz.

İktisadî buhranın şiddetle devam ettiği sıralarda kamyon rekabetine de maruz kalmış olan bu hattın, iktisadî hayatta salâh başlayarak yalnız bir kamyon rekabeti tehlikesile başbaşa kaldıktan

sonra seyrihafif münakalâtından kilometre başına 4 000 liralık bir gelir temin etmesi pek müsaîd görülmeyişinden 1937/1938 yılı eşya gelirininin 1 340 000 lira olarak tahmininde tereddüd edilmemiştir.

Muhtelif gelir

Tahmil ve tahliye, vezin, icar ve buna mümasil ameliyelere mukabil alınan ücretlerden toplanmakta olan bu gelirin bu hatta her sene 48 000 ile 58 000 lira raddesinde bir rakam kaydetmiş olması nazarı itibare alınarak 1937/1938 yılı içinde vasatî olarak 50 000 lira tahmin edilmiştir.

Hulâsa :

Avrupa hattının 1937/1938 malî yılı işletmesinden ;

900 000	Lirası Yoleu,
15 000	» Bagaj,
3 000	» Mesajeri,
42 000	» Seyri seri
1 340 000	» Seyri hafif,
50 000	» Muhtelif,

Olmak üzere ceman 2 350 000 liralık bir gelir bekleyebiliriz.

Bu hat memur ve müstahdemlerinden alınacak sâhhiye tevkifatı yapılan hesap neticesinde 20 000 lira olarak tesbit edilmiş olup bu fasıl varidatı ile beraber hattın 1937 malî yılı geliri 2 370 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Trabzon - Erzurum - hudud transit yolu hasılatına gelince :

Mevcut 8 otobüs ve 24 kamyondan dörtte birleri ihtiyata ayrıldıktan sonra bakıyesi tam randımanla çalıştığı takdirde, yoleu için Trabzon - Erzurum mesafesinde yoleu başına 7 ve Erzurum - hudud mesafesinde 7,5 lira ücret ve eşya için Trabzon - Erzurum arasında ton başına 35 ve Erzurum hudud arasında 37,5 lira, bagaj fazlasile seyri seri nakliyatı için de bu ücretlerin 2-3 misli alınacağı hesabile :

70 000	Lirası Yoleu varidatı,
55 000	» Bagaj ve seyri seri nakliyatı,tı,
122 000	» Seyri hafif,

247 000

====

Ceman 247 000 lira bir varidat yapılacağı tahmin edilmektedir.

Bu serviste tahmil ve tahliye ve vezin ücretleri pek istisnâî ahvalde alınacaktır. Ardiye muafiyeti ise bir hafta olduğundan ardiye ücretlerinden mühim bir varidat beklenmez. Bu itibarla muhtelifden hâsıl olacak cüzî varidat diğer varidat kısımlarına dahil farzedilmiştir.

Yukarıdaki varidata 3037 numaralı kanunla buservis için verilen 280 000 lira tahsisattan 1936 malî yılı içinde sarfedilmeyip 1937 senesine devrolunan tahsisat bakıyesi olarak tahmin edilen 25 000 lira ile memurlardan alınacak 2 600 liralık sâhhiye varidatının ilâvesi halinde bu işletme hâsılâtı umumiyesininin 247 600 liraya baliğ olacağı arz olunur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 130

Esas No. 1/703

26 - V - 1937

Yüksek Reisliğe

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçesi hakkında olup Başvekâletin 1 - III - 1937 tarih ve 6/636 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmiş olmakla Nafia vekâleti siyasî müsteşarı Sırrı Day ve Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürü hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu.

Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresinin 1937 malî yılı varidat bütçesi 1936 yılına nazaran 3 550 000 lira fazlasile 26 920 000 lira olarak teklif edilmiş olup bu tahminatın geçmiş yılların hasılatı göz önünde tutulmak suretile 1936 malî yılı sonuna kadar elde edileceği umulan miktarlara göre hesap edildiği ve varidat kalemleri tesbit edilirken tulleri yekûnu 145,5 kilometre tutan Çatalağzı - Zonguldak, Çetinkaya - Divriki, Çetinkaya - Hekimhan hatları dahi 1937 yılında işlemeğe açılacağından bunlardan elde edilecek gelirlerin de düşünüldüğü anlaşılmıştır.

Trabzon - İran transit yolu otobüs, otomobil ve kamyon işletmesile Şark demiryolları işletmesine ait varidat ve masraflar dahi 1937 malî yılı bütçesinde yer tutaacağından bu işletmelere aid olmak üzere hazırlanan ayrı bir lâyiha Başvekâletin 20 - V - 1937 tarih ve 6/1740 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilerek encümenimize verilmiş olup, bu lâyiha ile Hükûmetçe ayrıca encümene verilen ve mukavelesi mucibince işletmeleri 1937 yılı temmuz ayının 15 nde idareye geçecek olan Fevzipaşa - Meydanekbez ve Toprakkale - Payas hatlarına aid varidat ve masraf cetvelleri dahi tetkik olunmuştur.

Bunlardan Şark demiryollarına aid varidat bu hattan 1936 tarihinde kısmen şirket, kısmen de idare tarafından elde edilen hasılat ile geçen yıllar hasılatına göre hesap edilmiş olup bu hesaba nazaran 2 664 000 lira, Trabzon - İran transit yoluna aid varidat dahi elde mevcut vesait ve mahallî nakil ücretleri raiçine göre yapılan hesaplar neticesinde 274 600 lira ve nihayet Fevzipaşa - Meydanekbez ve Toprakkale - Payas hatlarına aid varidat ta on buçuk ay içinde yapılacağı tahmin olunan eşya ve yolcu nakliyatı nazarı itibare alınmak suretile hesap edilmiş olup bu hesaba göre 306 250 lira olarak teklif edilmiştir.

Encümene verilen izahata ve yapılan tetkiklere göre bu kısımların her birine aid tekliflerin ihtiyatlı bir tahmine müstenid olduğu görülerek kabul edilmiş ve bütün kısımlara aid varidat kalemleri birleştirilmek suretile Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum müdürlüğünün 1937 malî yılı varidatı 29 870 850 lira olarak tesbit edilmiştir.

Masraf bütçesi:

1936 yılına nazaran 3 555 343 lira fazlasile 26 920 000 lira olarak teklif

edilmekte olup bu fazlalığın işletmeye açılacak olan 145,5 kilometrelik hattın personel masraflarından, yeni teşkil edilen 3 işletme merkezi masraflarından ve 1936 yılında 9 milyon tren kilometresi üzerinden hesap edilmiş olan işletme masraflarının 1937 yılı için 12 milyon tren kilometresi üzerinden hesap edilmesi neticesi olarak ilâvesi lâzımgelen masraflardan, sene içinde tesellim edilecek olan bazı hatların bakım masraflarından ve Eskişehir atelyesinde üç ekip çalıştırılmak suretile makine ve vagon tamirâtı işlerinin genişletilmesi zaruretinden ve 1934 yılına aid buğday nakliyatından dolayı Ziraat bankasına verilecek olan prim karşılığından ve Sivas atelyesi için ısmarlanacak olan 2 buçuk milyon liralık tezgâh bedelinden 500 000 lirasının 1937 bütçesine konulmasından ve sair hizmetlerin icab eylediği yeni masraflardan ileri geldiği anlaşılmıştır.

Şark Demiryolları ve Trabzon - İran transit yolu işletme masrafları olarak 2 644 600 lira ve cenuptaki Fevzipaşa - Meydamekbez, Toprakkale - Payas hatlarının on buçuk aylık masrafları için de ayrıca 226 250 lira tahsisat talep olunmuştur.

Masraf tertiblerine aid rakamlar encümenimizce birer birer tetkik edilmiş ve her birisi hizmetlerin icab eylediği miktarlardan ibaret olduğu görülmüştür.

Ancak munhasıran cenabi misafirlere tahsis edilmek üzere Hariciye vekâleti namına mubayaası Hükûmetçe teklif edilerek tahsisatı talep olunan bir vagonun bu vekâlet namına mubayaası doğru görülmeyerek mubayaanın Devlet Demiryolları tarafından yapılmasına karar verilmiş olmakla bu iş için masraf tertiblerine yenden açılan bir fasla 80 000 lira konulmuştur.

Muhtelif kısımlara aid masraf tertibleri birleştirilmek suretile Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı masraf bütçesi de 29 870 850 lira olarak tesbit edilmiştir.

Bütçe kanunu:

Bu kanunun birinci ve ikinci maddeleri varidat ve masrafların miktarını göstermektedir.

Üçüncü madde : 1937 yılına aid idarenin memur kadrosunu irae etmekte olup geçen seneye nazaran bu kadroda görülen fark işletmeye açılacak olan yeni hatlarla Şark Demiryolları ve Trabzon - İran transit yolu işletmesi ve cenup hatlarının muhtaç olduğu personellerin ve tren kilometresinin artmış olmasından ileri gelmektedir.

Dördüncü madde : Bütçe kanununda bulunması lâzım gelen bir hüküm ile Erzurum - Sarıkamış hattının tarifesini tesbit etmekte olup aynen kabul olunmuştur.

Beşinci madde : Normal bütçe ile tediye olunamayan bazı işlerin yapılabilmesi için idareye 4 000 000 liraya kadar istikraz akdine salâhiyet vermekte ve bu istikrazın 1936 yılında tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlaları ile 1937 yılı içinde elde edilecek varidat fazlaları ve bütçe tasarrufatı ile karşılanacağını tayin etmekte ve 6 ncı madde de muamelâtı nakdiye kolaylıklarını temin için idareye Maliyenin kefaletile 2 000 000 liraya kadar kısa vadeli istikrazlar akdine salâhiyet vermekte olup aynen kabul olunmuştur.

Yedinci madde : Devlet demiryolları şebekesi üzerinde 1937 malî yılı zarfında ücretsiz veya tenzilâtli ücretle kimlerin seyahat edeceklerini tesbit etmekte olub madde hükmü Encümenimizce incelenmiş ve lüzum görülen abzı değişiklikler yapılmıştır.

Sekizinci madde : — Ücretsiz seyahatler için idarenin vereceği müsaadeyi tahdid etmekte ve 1936 yılına nazaran 200 aded fazlasile bu müsaade adedini yedi yüze çıkarmakta olub yeni hatların da şebkeye ithal edilmiş olması yüzünden bu artış tabîî görülmüştür.

Dokuz ve onuncu maddeler geçen yıl bütçe kanununda yer tutmuş maddeler olub bu sene de bunların teklif veçhile kabulü münasib görülmüş ve hükümleri 1937 yılında da devam edecek olan kanunları gösteren (H) cetveli (1936 yılı bütçe kanununun 11 nci maddesi) lâyiha metnine alınmak suretile değiştirilmiştir.

Encümenimizce bu değişikliklerle kabul edilen lâyiha Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reislîğe sunulmuştur.

Rs. V.	M. M.	Kâ.			
Isparta	Trabzon	İstanbul	Çorum	Çorum	Edirne
<i>Mükerrem Ünsal</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>F. Öymen</i>	<i>M. Cantekin</i>	<i>E. S. Akgöl</i>	<i>F. Kaltakıran</i>
Gümüşane	Malatya	Manisa	Maraş	Muş	Muş
<i>D. Sakarya</i>	<i>O. Taner</i>	<i>T. Türkoğlu</i>	<i>T. Tiridoğlu</i>	<i>Ş. Çiloğlu</i>	<i>Ş. Ataman</i>
Ordu	Sivas	Yozgad			
<i>H. Yalman</i>	<i>Remzi Çiner</i>	<i>S. İçöz</i>			

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçe kanunu lâiyhası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı masrafları için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (26 920 000) lira tahsiyat verilmiştir.

MADDE 2 — Umum müdürlüğün 1937 malî yılı masraflarına karşılık olan varidat bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (26 920 000) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Umum müdürlüğün 1937 malî yılı daimî memur ve müstahdemlerle nakil vasıtaları kadroları bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde derece ve sayıları gösterilen daimî memur ve müstahdemlerin aylıkları 2847 numaralı kanunun hükümleri dairesinde tesbit ve tesviye olunur.

MADDE 4 — Umum müdürlük tarafından işletilmekte olan demiryolları, limanlar, iskeleler ve maden ocaklarının bütün varidat ve hâsılatı bunlara mahsus kanun ve nizamnameler dairesinde tahsil olunur.

Erzurum - Sarıkamış ve şubatu demiryolları için 1929 bütçesine bağı (C) işaretli tarife ahkâmı 1937 malî yılında da tatbik olunur. Bu tarifede tadilât icrasına Nafia vekili salâhiyettardır.

MADDE 5 — (585 000) lirası Ankara gar binası inşaatının ikmalile tesisat ve tezyinatına, (1 100 000) lirası Sivas atelyesi inşaatının ikmalile tevsiat ve iltisak yollarına, (1 030 000) lirası Geyve - Vezirhan arasındaki (57) kilometrelik hattın teçdidine, (398 000) lirası hat tevsiat ile muhtelif istasyon binaları ve hangar ve ambar inşaatına, (887 000) lirası da vagon ve rotatif kar makineleri mubayaasına sarfedilmek ü-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı masrafları için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 29 870 850 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Umum müdürlüğün 1937 malî yılı masraflarına karşılık olan varidat bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 29 870 850 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Umum müdürlüğün 1937 malî yılı daimî memur ve müstahdemlerle nakil vasıtaları kadroları bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4 — Umum müdürlük tarafından işletilmekte olan demiryolları ve diğer motörlü vasıtalar, limanlar, iskeleler ve maden ocaklarının bütün varidat ve hasılatı bunlara mahsus kanun ve nizamnameler dairesinde tahsil olunur.

Erzurum - Sarıkamış ve şubatu demiryolları için 1929 bütçesine bağı (C) işaretli tarife ahkâmı 1937 malî yılında da tatbik olunur. Bu tarifede tadilât icrasına Nafia vekili salâhiyettardır.

MADDE 5 — (585 000) lirası Ankara gar binası inşaatının ikmalile tesisat ve tezyinatına, (1 100 000) lirası Sivas atelyesi inşaatının ikmalile tevsiat ve iltisak yollarına, (1 030 000) lirası Geyve - Vezirhan arasındaki (57) kilometrelik hattın teçdidine, (398 000) lirası hat tevsiat ile muhtelif istasyon binaları ve hangar ve ambar inşaatına, (887 000) lirası da vagon ve rotatif kar makineleri ve tezgâh mubayaasına sar-

zere (4 000 000) liraya kadar istikraz akdine ve bankalarda hesabı cari açtırmağa Nafia vekili ve bu hususa kefalet etmeye ve icabında hazine bonusu çıkarmağa da Maliye vekili salâhiyettardır.

Bu menbalardan hâsıl olan mebalîğ bir taraftan varidat bütçesinde açılacak hususî fasla irad ve diğèr taraftan masraf bütçesinde yukarda yazılı hizmetlerin her birisi için açılacak hususî fasillara tahsisat kaydolunur.

1936 malî yılı bütçesinin tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlalarile 1937 malî yılı masraf bütçesinin tasarrufatı ve muhtemel varidat fazlaları bu istikrazın itfasına tahsis olunmuştur. Mezkûr istikrazın bu suretle itfa edilmeyen kısmı idarenin müteakib yıllar bütçesine konacak tahsisat ile karşılanır.

MADDE 6 — 1937 malî yılı nakdî muamelâtının tedviri ve 600 000 liraya kadar malzeme, 600 000 liraya kadar kömür ve 400 000 liraya kadar ahşap travers stokları yapmak için umum müdürlük 2 000 000 liraya kadar kısa vadeli istikrazlar akdine ve bankalar nezdinde hesabı carî açtırmağa ve Maliye vekili de bu istikraza kefalet etmeğe mezundur.

MADDE 7 — Devlet demiryolları şebekesi üzerinde 1937 malî yılı zarfında ücretsiz veya tenzilâtlı ücretle seyahat etmek selâhiyetini haiz olanlar bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin teşkilât ve vazâifine dair 23 mayıs 1927 tarih ve 1042 numaralı kanunun 24, 28, 30 ve 34 ncü maddelerinin eşhas nakliyatına aid hükümlerile mezkûr kanunu muaddil 1 haziran 1929 tarih ve 1483 sayılı kanunun 8 ncü maddesinin 2 ncü fıkrası hükmü 1937 malî yılı zarfında tatbik olunmaz.

1042 numaralı kanunun 25 ncü maddesile 21 haziran 1930 tarih ve 9623 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararnamesinin hükümleri bakidir.

fedilmek üzere (4 000 000) liraya kadar istikraz akdine ve bankalarda hesabı cari açtırmağa Nafia vekili ve bu hususa kefalet etmeğe ve icabında hazine bonusu çıkarmağa da Maliye vekili salâhiyettardır.

Bu membalardan hâsıl olan mebalîğ bir taraftan varidat bütçesinde açılacak hususî fasla irad ve diğèr taraftan masraf bütçesinde yukarda yazılı hizmetlerin her birisi için açılacak hususî fasillara tahsisat kaydolunur.

1936 malî yılı bütçesinin tahsisat kaydedilmeyen varidat fazlalarile 1937 malî yılı masraf bütçesinin tasarrufatı ve muhtemel varidat fazlaları bu istikrazın itfasına tahsis olunmuştur. Mezkûr istikrazın bu suretle itfa edilmeyen kısmı İdarenin müteakib yıllar bütçesine konacak tahsisat ile karşılanır.

MADDE 6 — 1937 malî yılı nakdî muamelâtının tedviri ve 600 000 liraya kadar kömür, 1 000 000 liraya kadar malzeme ve ahşap travers stokları yapmak için Umum müdürlük 2 000 000 liraya kadar kısa vadeli istikrazlar akdine ve bankalar nezdinde hesabı carî açtırmağa ve Maliye vekili bu istikraza kefalet etmeğe mezundur.

MADDE 7 — Devlet demiryolları şebekesi üzerinde 1937 malî yılı zarfında ücretsiz veya tenzilâtlı ücretle seyahat etmek selâhiyetini haiz olanlar bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Devlet demiryolları ve limanları Umumî idaresinin teşkilât ve vezaifine dair 23 mayıs 1927 tarih ve 1042 sayılı kanunun 24 ve 28 ncü maddelerinin eşhas nakliyatına aid hükümlerile mezkûr kanunu muaddil 1 haziran 1929 tarih ve 1483 sayılı kanunun 8 ncü maddesinin 2 ncü fıkrası hükmü 1937 malî yılı zarfında tatbik olunmaz.

1042 numaralı kanunun 25 ncü maddesile posta kanununun 53 ncü maddesinin değıştirilmesine dair olan 3108 numaralı kanun hükmü ve 21 haziran 1930 tarih ve 9623 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararnamesinin 1 ncü Umumî

MADDE 8 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresinin teşkilât ve vazâifine dair olan 1042 numaralı kanunu muaddil 1483 numaralı kanunun 8 nci maddesinin 1 nci fıkrasına tevfikân idare encümenince verilecek muvakkat müsaadenamenin adedi (700) ü geçemez.

MADDE 9 — Aşağıda gösterilen fıkralarda yazılı hizmetlerden her birinin senesi bütçesine konulan tahsisatı kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzüm görülecek miktarı tediye umumî müdürlük mezundur. Bu suretle husule gelecek tahsisat farkı hesabı katide ayrıca gösterilir:

- A- Tahmil ve tahliye ücretleri,
- B - Mahkeme masrafları ,
- C - Semplon ekspresi açığından Türkiye hissesi,
- D - Reddiyat ve bilet satışı aidatı,
- E - İrad getiren emlâk, resim ve vergileri,

MADDE 10 — Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri için Nafia vekâletince tasdik edilmiş olan memur ve müstahdemler talimatnamesi hududu dahilinde kalmak şartile haftada beşer ve hafta içlerinde istimal edilmediği takdirde senede 300 kiloyu geçmemek üzere getirilecek erzak ve eşya ile evlilere senede (2 000) ve bekârlara (1 000) kiloya munhasır olmak üzere getirilecek mahrukat meccanen naklolunur.

MADDE 11 — 1932 - 1936 malî yılları bütçe kanunlarından hükümleri 1937 malî yılı zarfında dahi devam edecek olanları bağı (H) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

müfettişe aid hükmü hariç olmak üzere diğer hükümleri bakidir.

MADDE 8 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12 — 1932 malî yılı sonuna kadar sarfolunup ta mahsubu icra edilmeyen mebalîğin eski seneler bütçelerinde kullanılmayan tahsisatı karşılık tutularak 1937 malî yılı bütçesinde açılacak ayrı bir fasla masraf kaydi suretile mahsubu icra olunur.

MADDE 12 — Bu kanun 1 haziran 1937 tarihinden muteberdir.

MADDE 13 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

1 - III - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	

MADDE 13 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Aynen kabul edilmiştir.

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçe kanunu lâyihasına ek kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum müdürlüğünün 1937 malî yılı bütçe kanununun 1 nci maddesinde yazılı (A) cetvelinin merbut (1) numaralı cetvelde yazılı fasılları ile, yeni açılan faslına ceman (2 644 600) liralık tahsisat zam edilmiştir.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 2 nci maddesinde yazılı (B) cetvelinin merbut (2) numaralı cetvelde yazılı fasılları ile, yeni açılan faslına ceman (2 644 600) lira ilâve edilmiştir.

MADDE 3 — Mezkûr kanunun 3 nci maddesinde yazılı (C) cetveline ilişik (3) numaralı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 4 — Mezkûr kanunun 3 nci maddesinde yazılı (C) cetveline keza ilişik (4) numaralı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 5 — Bu kanun 1 haziran 1937 tarihinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükiimlerini icraya Nafia ve Maliye vekilleri memurdur.

18 - V - 1937

Bş. V. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

A - CETVELİ

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1936	1937 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükûmetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
1		Ücret ve yevmiyeler			
	1	Daimî memur ve müstahdemler	6 416 993	7 625 117	7 663 660
	2	Muvakkat memur ve müstahdemler	26 000	42 000	42 000
	3	Ankara mesken tazminatı	150 000	212 330	212 330
		Fasıl yekûnu	6 592 993	7 879 447	7 917 990
2		Daimî memuriyet harcırahı	9 960	16 600	16 600
3		Muvakkat memuriyet harcırahı	31 259	48 700	48 700
4		Devir ve teftiş harcırahı	85 482	102 200	102 200
5		İdare teşkilâtına dahil memur ve müstahdemlere yardım			
	1	Memur ve müstahdemler elbise bedeline % 50 yardım	85 000	95 000	95 000
	2	Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye ve tazminat	10 000	16 000	53 000
	3	Mekteb'bulunmayan yerlerdeki memur ve müstahdem çocuklarının tahsil masraflarına yardım	25 000	25 000	25 000
	4	Eskişehir çırak pansiyonunun masraflarına yardım	0	27 000	27 000
	5	Mualecat ve sıhî imdad kutuları masrafı, memur ve müstahdemlerle ailelerine sıhî muavenet, cenaze ve sıhî nakliye masrafları	150 000	185 000	185 000
	6	2454 numaralı kanun mucibince verilecek tekaüd aidatı ile malûliyet karşılığı	420 000	547 000	549 625
		Fasıl yekûnu	690 000	895 000	934 625
6		İdare masrafları			
	1	Kırtasiye, matbu evrak ve mecmua bedeli ile demiryollar dergisine yardım	165 000	185 000	185 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1936 Mali yılı tahsisatı Lira	1937 mali yılı için Hükûmetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	2	Mefruşat ve demirbaş tamir, tecdid ve tezyidi masrafları	220 050	276 000	276 000
	3	Posta, telgraf ve telefon ücretleri	10 000	11 000	11 000
	4	İlân ücretleri	10 000	16 000	16 000
	5	Mahkeme masrafları, serbest avukat ücretleri ve aidat	20 016	23 000	23 000
	6	Kilometre tazminatı	463 000	495 000	515 420
	7	Mebani icarı, memur ve müstahdemlere verilecek ev kirası	71 520	93 000	93 000
	8	İrad getiren emlâk vergileri	5 000	6 000	6 000
	9	Müteferrik masraflar [Misafir kabul masrafı dahil]	38 310	55 284	55 284
	10	Temsil masrafı	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	1 003 896	1 161 284	1 181 704
7		İşletme masrafları			
	1	Mebani, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukat, yağ ve sair müstehlek mevad masrafları	3 501 740	3 808 000	3 888 610
	2	Muharrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masrafları	2 828 519	3 707 000	3 721 440
	3	Hat, köprüler, telgraf hatları, liman, rıhtım, iskele ve dubalar tamir masrafları, fidanlıklar ücret ve masrafları ile yol alât, edevat ve levazımının tamir, tecdit ve tezyidi masrafları	2 950 135	3 657 000	3 686 580
	4	Fevkalâde kazalar, arızalar ve sel tahribatı masrafları	30 000	32 000	32 000
	5	Sabit tesisatın tamir, tevsi ve yeniden inşası masrafları	226 000	255 000	255 000
	6	Elektrikli ve elektriksiz işaretleme masrafları	10 000	10 000	10 000
	7	Transit vagonların edevat tathiri ücreti	6 000	13 000	13 000
	8	Kaza ve ticarî eşya hasarat ve zayıyat tazminatı	3 000	4 000	4 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1936	1937 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükûmetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	9	Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları	93 000	203 000	203 000
		Fasıl yekûnu	9 648 394	11 689 000	11 813 630
8		Mütenevvi masraflar			
	1	Gayri melhuz masraflar	2 000	2 500	2 500
	2	Beynelmilel şimendiferler kongresine iştirak masrafları	4 000	4 000	4 000
	3	Semplan ekspresi açığından Türkiye hissesi	3 000	3 000	3 000
	4	Ecnebi memleketlere gönderilecek talebe ile memurların ücret, masraf ve harcırahları	38 500	95 000	95 000
	5	Ecnebi mütehassısların ücret ve masrafları	81 500	133 000	133 000
	6	Demiryollar spor teşekküllerine yardım	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	130 000	238 500	238 500
9		Borçlar			
	1	Faiz ve aciyo	150 000	50 000	50 000
	2	Eski seneler borçları	7 000	1 500	1 500
	3	Reddiyat ve bilet satışı aidatı	1 000	400 000	400 000
		Fasıl yekûnu	158 000	451 500	451 500
10		Tesisat ve tevsiat masrafları	288 200	978 000	978 000
11		Sigorta ücret ve sermayesi	55 000	62 000	62 000
12		Tekaüd, dul ve yetim maaşları	1 860	1 860	1 860
13		Mubayaa olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları	5 855 755	4 975 909	4 975 909
0		Bakımı idareye devredilen hatların noksanlarının ikmali masrafları	250 000	0	0
14		3071 numaralı kanunun 2 nci maddesi mucibince Sivas cer atelyesi tezgâh ve sair tesisatı masrafı	0	500 000	500 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1936	1937 malî yılı için	
			Malî yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
15		Trabzon - İran hudud transit yolu otobüs, kamyon ve otomobil işletmesi masrafları			
	1	Ücret ve yevmiyeler	0	110 460	110 460
	2	Sair masarifi umumiye	0	161 421	161 421
		Fasıl yekûnu	0	271 881	271 881
16		Ecnebi misafirlere mahsus servis vagonu bedeli	0	0	80 000
17		1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	228 858	292 719	295 751
		UMUMİ YEKÛN	25 029 657	29 564 600	29 870 850

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1936	1937 malî yılı için	
			Malî yılı muhammenatı Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		Demiryollar hasılatı			
	1	Yöcu	6 150 000	8 250 000	8 328 750
	2	Yöcu ağırlığı	200 000	205 000	205 000
	3	Mesajeri	450 000	453 000	461 750
	4	Seyriseri	900 000	1 092 000	1 100 750
	5	Seyrihafif	13 850 000	17 400 000	17 610 000
	6	Muhtelif hasılat	570 000	750 000	750 000
		Fasıl yekûnu	22 120 000	28 150 000	28 456 250

F.	M.	Varidatın nev'i	1936	1937 mali yılı için	
			Malî yılı muhammenatı Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
2		Liman ve rıhtım ve iskeleler hasılatı			
	1	Haydarpaşa liman ve rıhtımı	630 000	600 000	600 000
	2	Derince limanı	150 000	150 000	150 000
	3	İskeleler	0	50 000	50 000
		Fasıl yekûnu	780 000	800 000	800 000
3		Sıhhiye tevkifatı	170 000	220 000	220 000
4		Mütenevvi hasılat			
	1	İstimalden ıskat edilen vagon, lokomotif ve hurda demirler satışı	5 000	5 000	5 000
	2	Memurlardan alınacak tahsil ücreti	2 500	2 500	2 500
	3	Çıraklardan alınacak pansiyon ücreti	0	20 000	20 000
	4	İdareye aid binalardan alına- cak icar bedeli	35 000	35 000	35 000
	5	1 haziran 1912 tarihli itilâfna- mesine tevfikân İzmir liman idaresinden senevî maktuan alınacak bedel	7 500	7 500	7 500
	6	Faiz	0	50 000	50 000
		Fasıl yekûnu	50 000	120 000	120 000
0		Bakımı işletmeye devredilmiş hatlardaki nevakıs bedellerine mahsuben Nafia vekâleti büt- çesinden alınacak mebalîğ	250 000	0	0
5		Trabzon - İran hudud transit yolu otobüs, kamyon ve oto- mobil işletmesi hasılatı	0	274 600	274 600
		UMUMİ YEKÛN	23 370 000	29 564 600	29 870 850

C - CETVELİ

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Umum müdürlük</i>		
Umum müdür	1	1
Umum müdür muavini	2	2
Umumî Kâtib	5	1
Seferberlik müdürü	6.II	1
Evrak ve dosya âmiri	8	1
Kalem âmiri	9	1
Kalem şefi	10	2
Masa şefi	11	3
S. I memur	12	2
		14
<i>Teftiş heyeti</i>		
Teftiş heyeti reisi	2	1
Müfettiş	4	1
Müfettiş	5	2
S. I müfettiş	6.II	3
S. II müfettiş	8	7
Kalem şefi	10	1
S. I memur	12	1
S. II memur	14	1
		17
<i>İstatistik âmirliği</i>		
İstatistik âmiri	6.II	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	3
S. I memur	12	1
S. II memur	14	2
		8
<i>Yol dairesi</i>		
Yol dairesi reisi	3	1
Yol dairesi reis muavini	5	2
Yol heyeti fenniye müdürü	4	1
Demir köprüler heyeti fenniye müdürü	5	1
Yol atelye müdürü	5	1
S. I yol müfettişi	6.II	2
S. I diplomalı mühendis	6.II	8
Ziraat müfettişi	6.II	1
Emniyet tesisatı müfettişi	7	2

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
İstimlâk âmiri	7	1
S. II diplmoalı mühendis	8	9
S. I merkez fen memuru	8	1
S. I telgraf müfettişi	8	2
S. I şube şefi	8	3
İstimlâk şefi	9	1
Kalem âmiri	9	2
Baş ressam	10	1
S. II merkez fen memuru	10	5
S. II telgraf müfettişi	10	3
S. I ressam	11	6
Masa şefi	11	3
Muhasib	11	6
S. I kısım şefi	11	6
S. II kısım şefi	12	3
S. I memur	12	5
S. II ressam	12	3
S. II memur	14	7
Mavici	17.III.	2
S. I bekçi	18.II	1
S. II bekçi	18.III	4
		93

Cer dairesi

Cer dairesi reisi	3	1
Cer dairesi reis muavini	5	1
Cer heyeti fenniye müdürü	4	1
Atelyeler müdür muavini	5	1
S. I cer müfettişi	6.II	4
S. I diplomalı mühendis	6.II	6
S. II cer müfettişi	8	2
Kömür tesellüm şefi	8	1
S. I Merkez fen memuru	8	3
Kalem âmiri	9	1
S. II merkez fen memuru	10	5
Baş ressam	10	1
S. I ressam	11	3
Masa şefi	11	6
S. I memur	12	9
S. II ressam	12	2
S. II memur	14	2
S. I daktilo	14	1
S. II daktilo	16	2
Mavici	17.III	1
		53

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Ticaret ve hasılat dairesi</i>		
Ticaret ve hasılat reisi	3	1
Ticaret reis muavini	5	1
Hasılat reis muavini	5	1
Müfettiş	5	1
S. I müfettiş	6.II	11
S. II müfettiş	8	13
Murakıp	9	14
Kalem âmiri	9	6
Kalem şefi	10	8
Müdekkik	10	9
Masa şefi	11	40
S. I memur	12	70
S. II memur	14	85
		260

Maliye ve muhasebe işleri dairesi

Maliye ve muhasebe işleri reisi	3	1
Maliye ve muhasebe işleri reis muavini	5	2
S. I mesul muhasib	6.I	3
S. II mesul muhasib	6.II	7
S. I müfettiş	6.II	3
S. II müfettiş	8	4
Kalem âmiri	9	15
Murakıp	9	2
Müdekkik	10	6
Kalem şefi	10	4
Masa şefi	11	34
Muhasib	11	22
S. I memur	12	35
S. II memur	14	39
Memur namzedi	16	1
Baş veznedar	9	3
S. I veznedar	10	9
S. II veznedar	12	16
S. I bekçi	18.II	1
S. II bekçi	18.III	11
		218

Hareket dairesi

Hareket dairesi reisi	3	1
Hareket dairesi reis muavini	5	2
S. I müfettiş	6.II	1
S. II müfettiş	8	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
Kalem âmiri	9	1
Masa şefi	11	2
S. I memur	12	2
S. II memur	14	1
		<hr/>
		11

Sıhhat işleri müdürlüğü

Sıhhat işleri müdürü	4	1
Mütehassıs doktor	6.I	3
S. I müfettiş	6.II	1
S. II müfettiş (Eczacı)	8	1
Ecza methar şefi	8	1
S. II eczacı	10	1
Masa şefi	11	2
S. II memur	14	2
Eczacı kalfası	14	1
Baş hemşire	14	1
Hemşire	17.I	2
Etüv makinisti	16	1
Hasta bakıcı	17.II	5
Aşçı başı	17.II	1
S. II hademe	18.III	7
		<hr/>
		30

Zat işleri müdürlüğü

Zat işleri müdürü	4	1
Kalem âmiri	9	2
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	11
S. I memur	12	4
S. II memur	14	13
		<hr/>
		32

Malzeme dairesi

Malzeme reisi	3	1
» » muavini	5	2
Baş müfettiş	6.I	1
S. I müfettiş	6.II	1
S. II müfettiş	8	2
Sipariş şefi	7	1
Sipariş memuru	9	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
Kalem âmiri	9	3
Müdekkik	10	5
Masa şefi	11	1
Muhasib	11	9
S. I memur	12	11
S. II memur	14	12
		50

Hukuk işleri müdürlüğü

Hukuk işleri müdürü	4	1
» » » muavini	5	1
Müşavir avukat	4	1
S. II avukat	6.II	1
Masa şefi	11	1
S. II memur	14	1
Memur namzedi	16	1
		7

Daire müdürlüğü

Daire müdürü	9	1
S. II memur	14	1
S. II şoför	15	1
S. I Hademe	18.II	4
S. II hademe	18.III	72
S. II bekçi	18.III	3
		82

İşletme müdürlükleri

S. I İşletme müdürü	3	6
S. II işletme müdürü	4	4
İşletme âmiri	6.I	1
Kalem âmiri	9	12
Kalem şefi	10	2
Masa şefi	11	10
S. I memur	12	21
S. II memur	14	15
Memur namzedi	16	4
S. II daktilo	16	2
		77

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>İşletme hekimlikleri</i>		
S. I doktor	6.II	9
S. II doktor	7	42
S. III doktor	8	11
S. I eczacı	9	2
S. II eczacı	10	15
S. III eczacı	11	7
S. I memur	12	2
S. II memur	14	1
Eczacı kalfası	14	14
		<hr/>
		103

<i>İşletmeler hukuk işleri âmirlikleri</i>		
Hukuk işleri âmiri	6.II	3
S. II avukat	6.II	4
Masa şefi	11	1
Memur namzedi	16	1
		<hr/>
		9

<i>İşletmeler daire memurlukları</i>		
Masa şefi	11	1
S. II memur	14	2
S. I hademe	18.II	47
S. II hademe	18.III	209
S. I bekçi	18.II	1
S. II bekçi	18.III	10
		<hr/>
		270

<i>Haydarpaşa liman ve rıhtım baş müfettişliği</i>		
Liman rıhtım başmüfettişi	6.I	1
Liman rıhtım müfettişi	7	2
Kalem âmiri	9	1
Kalem şefi	10	1
Tahmil ve tahliye şefi	11	1
Masa şefi	11	5
Silo şefi	11	1
S. I memur	12	3
S. II memur	14	1
Deniz baş memuru	11	1
S. II Romorkör kaptanı	14	1
S. II romorkör makinisti	14	2
Mavna kaptanı	17.I	5

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
Romorkör ateşçisi	18.I	4
S. I hademe	18.II	1
S. II hademe	18.III	3
S. I bekçi	18.II	2
S. II bekçi	18.III	24
Mağazacı	18.II	2
S. I yol çavuşu	15	1
Amele çavuşu	18.I	6
S. I amele	19.I	19
S. II amele	19.II	5
		<hr/>
		92

İşletmeler yol baş müfettişlikleri

Yol baş müfettişi	6.I	10
S. I yol müfettişi	6.II	9
S. I yol atelyesi muntaka mühendisi	6.II	3
S. II mühendis yol müfettişi	7	3
Mühendis şube şefi	7	13
S. I şube şefi	8	26
S. II şube şefi	9	10
İstimlâk şefi	9	1
S. II telgraf müfettişi	10	1
Kalem şefi	10	10
S. II merkez fen memuru	10	11
S. I ressam	11	1
S. I kısım şefi	11	60
S. I fidanlık fen memuru	11	6
Muhasib	11	33
S. II kısım şefi	12	108
S. II fidanlık fen memuru	12	3
S. I memur	12	16
S. II ressam	12	8
S. II memur	14	34
S. I telefon tesisat memuru	14	1
S. II telefon tesisat memuru	15	8
S. II daktilo	16	1
Telefoncu	17.III	21
S. II bekçi	18.III	138
Geçid bekçisi	19.I	236
Drezinör	19.I	184
		<hr/>
		955

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>İşletmeler cer baş müfettişlikleri</i>		
Cer başmüfettişi	6.I	11
S. I cer müfettişi	6.II	4
S. I elektrik işleri şefi	7	3
S. II cer müfettişi	8	5
S. II diplomalı mühendis	8	1
S. II elektrik işleri şefi	8	1
Mühendis depo şefi	8	8
S. I depo şefi	9	17
S. II Atölye şube âmiri	9	3
S. II depo şefi	10	17
Kalem şefi	10	10
S. I usta başı	10	6
Baş makinist	10	16
S. II merkez fen memuru	10	1
Şef montör	11	5
S. I ressam	11	1
S. II usta başı	11	1
S. I Makinist	11	164
Masa şefi	11	10
S. I memur	12	41
Baş revizör	12	20
S. I nezaret makinisti	13	30
S. II memur	14	39
S. II makinist	13	229
Mezun ateşçi	14	119
Pavantör	15	4
S. I Şoför	14	7
S. II şoför	15	6
S. II sabit makine makinisti	13	3
S. II nezaret makinisti	14	8
S. III şoför	16	3
S. I revizör	14	51
S. II revizör	16	39
S. II daktilo	16	1
Memur namzedi	16	2
S. I lokomotif ateşçisi	17.I	294
S. II lokomotif ateşçisi	17.II	163
Pompacı	17.II	36
Sabit makine ateşçisi	18.I	112
Gardvagon	18.I	222
S. I bekçi	18.II	4
Magazacı	18.II	13
S. II bekçi	18.III	59
		1849

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>İşletmeler hareket başmüfettişlikleri</i>		
Hareket başmüfettişi	6.I	10
S. I hareket müfettişi	6.II	14
S. II hareket müfettişi	8	43
S. I gar şefi	8	5
S. II gar şefi	9	18
S. I istasyon şefi	10	65
S. II istasyon şefi	11	169
S. III istasyon şefi	12	531
Hareket memuru	14	292
S. I ambar muhasibi	13	28
S. II ambar muhasibi	14	117
Baş yardımcı	14	25
S. I yardımcı	15	122
S. II yardımcı	16	205
Memur namzedi	16	114
Kopyeci	17.III	6
Kalem şefi	10	4
S. I ressam	11	1
S. I memur	12	21
S. II memur	14	18
Baş manevracı	15	9
S. I manevracı	17.II	74
S. II manevracı	17.III	100
S. I makascı	18.III	203
S. II makascı	19.I	561
S. I bekçi	18.II	28
S. II bekçi	18.III	138
S. I lâmbacı	18.I	13
S. II lâmbacı	18.II	13
Hamalbaşı	18.III	13
S. I hamal	19.I	17
S. II hamal	19.II	296
S. I tren muayene memuru	11	13
S. II tren muayene memuru	12	6
S. I şeftren	14	71
S. II şeftren	15	230
Bagaj kondöktörü	16	113
Kontöktör	17.II	337
Gardfren	18.II	578
		4621

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
------------------	--------	------

MASRAF TERTİBLERİNDEN ÜCRET ALANLAR

Tesellüm ve sevk şefliği

Tesellüm şefi	7	1
S. I kimyager	9	1
S. II kimyager	10	1
Kalem âmiri	9	1
Müdekkik	10	1
Masa şefi	11	7
S. I memur	12	3
S. II memur	14	4
Lâboratuar kalfası	14	1
Mağazacı	17.III	2
Amele çavuşu	18.I	1
S. II hademe	18.III	2
S. II bekçi	18.III	2
		<hr/>
		27

Haydarpaşa mağazası

S. I mağaza şefi	6.II	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	10
S. I memur	12	10
S. II memur	14	6
Memur namzedi	16	1
Kamyon şoförü	17.III	1
Amele çavuşu	18.I	1
Mağazacı	17.III	4
S. II hademe	18.III	3
S. II bekçi	18.III	5
S. II amele	19.II	10
		<hr/>
		53

Ankara mağazası

S. I mağaza şefi	6.II	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	7
S. I memur	12	4
S. II memur	14	8
Memur namzedi	16	1
Kamyon şoförü	17.III	1
Mağazacı	17.III	3
Amele çavuşu	18.I	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I bekçi	18. II	1
S. II bekçi	18. III	3
S. II hademe	18. III	2
S. II ameile	19. II	10
		<hr/>
		43

Konya mağazası

S. II mağaza şefi	9	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	4
S. I memur	12	3
S. II memur	14	4
Memur namzedi	16	1
Mağazacı	17. III	2
Amele çavuşu	18. I	1
S. II Hademe	18. III	1
S. II bekçi	18. III	2
S. II ameile	19. II	5
		<hr/>
		25

Eskişehir mağazası

S. I mağaza şefi	6. II	1
Kalem âmiri	9	1
Masa şefi	11	6
S. I memur	12	7
S. II memur	14	6
Memur namzedi	16	2
Mağazacı	17. III	4
Amele çavuşu	18. I	1
S. II hademe	18. III	2
S. II bekçi	18. III	7
S. II ameile	19. II	10
		<hr/>
		47

İzmir mağazası

S. I mağaza şefi	6. II	1
Kalem âmiri	9	1
S. I memur	12	6
S. II memur	14	8
Memur namzedi	16	2
Mağazacı	17. III	3
Kamyon şoförü	17. III	1
Amele çavuşu	18. I	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. II hademe	18.III	1
S. II bekçi	18.III	2
S. II amele	19.II	9
		<hr/>
		35

Erzurum mağazası

S. II mağaza şefi	9	1
S. I memur	12	1
S. II memur	14	3
S. II hademe	18.III	1
S. II bekçi	18.III	2
S. II amele	19.II	5
		<hr/>
		13

Sirkeci mağazası

Masa şefi	11	1
S. II memur	14	1
S. II amele	19.II	3
		<hr/>
		5

Yedikule mağazası

S. I mağaza şefi	6.II	1
Kalem âmiri	9	1
S. I memur	12	5
S. II memur	14	4
Mağazacı	17.III	4
Amele çavuşu	18.I	1
S. I hademe	18.II	1
S. I amele	19.I	6
		<hr/>
		23

Kırtasiye, matbua mağazası (Sirkeci)

S. I memur	12	1
S. II memur	14	1
S. II amele	19.II	1
		<hr/>
		3

Eskişehir atelyesi

S. I atelye müdürü	5	1
S. I atelye müdür muavini	6.I	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I diplomalı mühendis	6.II	4
Fabrika kısım âmiri	6.II	2
S. I atelye şube âmiri	8	1
S. II diplomalı mühendis	8	1
S. II atelye şube âmiri	9	10
Kalem âmiri	9	1
S. II merkez fen memuru	10	8
S. I ustabaşı	10	2
Kalem şefi	10	2
Masa şefi	11	2
S. I ressam	11	1
S. II ustabaşı	11	3
Şef montör	11	14
S. I memur	12	6
Baş puvantör	12	1
S. II ressam	12	1
S. I sabit makinist	12	1
S. II memur	14	5
Puvantör	15	10
Mavici	17.III	1
S. I bekçi	18.II	3
S. II bekçi	18.III	14
		<hr/>
		95

Halkapınar atelyesi

S. I atölye şube âmiri	8	1
S. II Atölye şube âmiri	9	1
Kalem âmiri	9	1
S. I ustabaşı	10	1
S. II ustabaşı	11	2
S. I ressam	11	1
S. I memur	12	2
Baş puvantör	12	1
S. I sabit makinist	12	1
S. II memur	14	3
Puvantör	15	3
Sabit makine ateşçisi	18.I	2
S. I bekçi	18.II	1
S. II bekçi	18.III	2
		<hr/>
		22

Alsancak atelyesi

S. I diplomalı mühendis	6.II	1
-------------------------	------	---

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. II diplomalı mühendis	8	1
S. II atölye şube âmiri	9	1
S. II ustabaşı	11	2
S. I memur	12	2
S. II memur	14	3
Puvantör	15	2
S. I bekçi	18.II	8
S. II bekçi	18.III	4
		<hr/>
		24

Yedikule atelyesi

S. II atelye müdürü	6.II	1
S. I atelye şube âmiri	8	1
Kalem şefi	10	1
Masa şefi	11	1
S. II ustabaşı	11	3
S. I memur	12	2
Baş puvantör	12	1
S. II memur	14	2
Puvantör	15	2
S. I bekçi	18.II	4
		<hr/>
		18

Edirne atelyesi

S. I ustabaşı	10	1
S. I memur	12	1
Puvantör	15	1
S. I bekçi	18.II	2
		<hr/>
		5

Matbaa âmirliği

Matbaa âmiri	7	1
Kalem âmiri	9	1
Masa şefi	11	2
S. I memur	12	1
S. II memur	14	4
Memur namzedi	16	1
S. II hademe	18.III	2
S. II bekçi	18.III	2
S. II ameşe	19.II	3
		<hr/>
		17

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
<i>Eskişehir talebe pansiyonu</i>		
Kalem şefi (pansiyon müdürü)	10	1
S. I memur (müzakereci muallim)	12	2
S. II memur	14	1
Hemşire	17.I	1
Aşçıbaşı	17.II	1
S. II hademe	18.III	9
		<hr/>
		15

<i>Eskişehir çırak pansiyonu</i>		
Kalem şefi (pansiyon müdürü)	10	1
S. I memur	12	2
S. II memur	14	1
Hemşire	17.I	1
Aşçıbaşı	17.II	1
S. II hademe	18.III	7
		<hr/>
		13

<i>Müteferrik müstahdemler</i>		
S. I diplomalı mühendis	6.II	1
S. I memur	12	1
S. I sabit makinist	12	1
S. I sürveyan	12	1
Memur namzedi	16	1
S. II yol çavuşu	17.II	3
S. II bekçi	18.III	11
S. I ustabaşı	10	1
S. II sabit makine makinisti	13	1
Sabit makine ateşçisi	18.I	1
Bahçıvan	18.II	20
		<hr/>
		42

**TRABZON - İRAN HUDUD TRANSİT YOLU OTOBÜS,
KAMYON VE OTOMOBİL İŞLETMESİ KADROSU**

<i>Cer</i>		
S. I cer müfettişi	6.II	1
Mühendis depo şefi	8	1
Başmakinist	10	1
Kalem şefi	10	1

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
S. I memur	12	1
S. II memur	14	4
S. I şoför	14	12
S. II şoför	15	26
S. III şoför	16	38
S. II hamal	19.II	6
S. I ustabaşı	10	1
S. II ustabaşı	11	1
		<hr/>
		93

Ticaret ve hasılat

S. I müfettiş	6.II	1
Murakip	9	1
		<hr/>
		2

Muhasebe

S. II veznedar	12	1
S. II memur	14	1
		<hr/>
		2

Hareket

S. I hareket müfettişi	6.II	1
S. I memur	12	1
S. II istasyon şefi	11	2
S. III istasyon şefi	12	5
S. I ambar muhasibi	13	1
S. II ambar muhasibi	14	1
S. I tren muayene memuru	11	1
S. II bekçi	18.III	3
S. II hademe	18.III	1
S. II hamal	19.II	9
		<hr/>
		25

Hekimlik

S. III doktor	8	1
S. II hademe	18.III	1
		<hr/>
		2

Hukuk

Serbest avukat		1
----------------	--	---

Memuriyetin nevi	Derece	Aded
MASRAF TERTİBİNDEN ÜCRET ALANLAR		
Mağaza		
S. I memur	12	1
S. II memur	14	3
S. II bekçi	18.III	1
Mağazacı	17.III	1
S. II amele	19.II	4
		10

1 — *Umumî yekûn dahilinde kalmak şartile ihtiyaç görüldüğü takdirde kadrolar arasında münakale icrasına Umumî müdürlük salâhiyettardır.*

2 — *Masraf tertibine dahil bulunan telgraf çavuşları, sürveyanlar, yol bekçileri, baş montör, sabit makine makiniisti ve ateşçileri, amele çavuşları, amele, lavajcı, yol çavuşu ve muavinleri ve hammallarla 2847 numaralı barem kanununa ilişik (2) numaralı cetvelde yazılı bulunan müstahdeminin aded kadroları ihtiyaca göre Umumî müdürlükçe tayin olunur.*

3 — *Leninakandaki istasyon şefinin ücretine ilâveten müteferrika tertibinden verilecek tahsisatın miktarı Umumî müdürlükçe tayin olunur.*

4 — *Kullanılacak bekçi köpeklerinin tesbit ve iaşesinin müteferrika tahsisatından tayin ve tefrikına Umumî müdürlük salâhiyettardır.*

NAKİL VASITALARI KADROSU

	Aded
Hizmet otomobili	1
Mağaza kamyonu	3
Kamyon (Samsun sahil hattında)	2
	6
Binek atı (Çeltik maden mühendisliği emrinde)	1

D - CETVELİ

Ücretsiz seyahat etmek hakkını haiz olanlar

1 - Devlet demiryolları işletme idaresi memur ve müstahdemlerinden hatların teftiş, inşa, tamir, muhafaza, idare ve işletme işleriyle muvazzaf olanlarla sıhhî işler ve teşkilâtta vazifedar bulunanlar.

2 - Gidiş ve gelişlerinde muvakkat bir vazife ve memuriyetin ifası için başka bir yere gönderilen ve getirilenlerle sabit vazifelerde olup buldukları yerden diğer bir yere naklen tayin olunanlar (Gidecekleri yere kadar) yeniden tazvif ve tekaüd edilen, kadro ve teşkilât veya idarî sebeplerle açığa çıkarılan, istifa eden veya hizmetten affolunan Devlet demiryolları memurları ile müstahdemleri ve aile beyannamelerinde yazılı ailesi efradı (Kendi, ev eşyaları ve ehlî hayvanatı dahil) ancak idareye intisab müddeti altı ayı doldurmadan istifa edenlere ve aileleri efradına bu teshilât yapılmaz.

3 - Senede iki defaya munhasır olmak üzere umum şebeke üzerinde arzu ettikleri yere kadar gidiş ve gelişlerinde Devlet demiryolları işletme idaresinin memur ve müstahdemleri ile aile beyannamelerinde yazılı aileleri efradı ve memurve ailesi ile birlikde seyahat etmek mecburiyetinde bulunan hizmetçiler ve işletmedeki usulüne tevfikan senede bir defa olmak üzere Devlet demiryolları ve limanları askerî komisyonu reis ve azalarile irtibat zabitleri ve Nafia vekâleti münakalât ve demiryollar ve limanlar inşaat dairelerinin bilûmum memur ve müstahdemleri ve bunlarla birlikde ikamet eden hareirah kararnameyle muayyen aileleri efradı (Kendi eşyaları dahil).

4 - Vefat, evlenme ve sair sebeplerle iâşe mükellefiyeti memura teveccüh eden aile efradı (gidecekleri yere kadar kendi ve ev eşyaları ve ehlî hayvanatı dahil) ile vefat eden memur ve müstahdemnin aile beyannamesinde yazılı ailesi efradı (gidecekleri yere kadar kendi ve ev eşyaları ve ehlî hayvanatı dahil).

5 - Diğer permi haklarına hâle gelmemek üzere ahvali sıhhiyeleri dolayısıyla başka mahallere gitmelerine sıhhî lûzum gösterilen memur ve müstahdemlerle aile beyannamelerinde yazılı aileleri efradı (500 kiloya kadar eşyaları dahil).

Bu suretle gönderilecek çocuklar «10» yaşından küçük olduğu takdirde aile efradından birisi refakat edebilir.

6 - Vazife icabı olarak ayrıca yol masrafı almamak ve kendi hududları dahilinde munhasır kalmak üzere seyahat eden umumî müfettişler, valiler, kaymakamlar, nahiye müdürleri.

7 - Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresi memur ve müstahdemlerinin çocuklarından tahsil müddetleri zarfında mekteb bulunan en yakın mahalle gidip gelecekler (banliyö hariç) her yoleu katarında inzibatı temine memur ve en fazla iki polis ve bir inzibat memuru ile vazifeten katarında bulunması icab eden gümrük memurları ile dahilî ve millî emniyet için Nafia vekâletinin alâkadar vekâletlerle birlikte tesbit edeceği miktardaki kartları hâmil olan sivil veya formalı zabita memurları ve ayda bir defaya munhasır olmak üzere çarşısı bulunmayan veya mevcut çarşı ihtiyacı temin edemeyen mahallere erzak tedariki için gidecek memurlar veya aileleri (10 yaşını ikmâl etmemiş çocuklar vali-

deleri ile birlikte seyahat edebilirler).

8 — Nafia vekâleti müsteşarı, münakalât reisi ile Demiryollar ve limanlar inşaat dairesinin müseccel memur ve müstahdemlerinden vazifeleri icabı seyyar olanlarla devir ve teftişe memur bulunanlara miktarları inşaat dairesince bildirilmek şartile hizmet kartı verilir.

Sabit vazifelerde olup ta buldukları yerden diğer bir yere nakledilen veya diğer bir vazifeye gönderilen demiryolları inşaat memur ve müstahdemlerine vazifeleri başına en kısa yoldan gitmek şartile gidiş ve gelişlerinde permi verilir.

9 — Demiryolları güzergâhında Devlet telgraf hat ve merkezlerinin inşa ve tamirlerini ifa ve bu inşa ve tamirleri teftiş işleriyle muvazzaf fen müfettişleri ve hat memurları,

10 — Mütekabiliyet şartile mücavir demiryolu şirketleri memurlarından Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edeceklerle beynelmilel mütekabiliyet şartile ecnebi memleketler demiryolları memurlarından ve ailelerinden Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edecekler.

11 — Nafia vekili emrile hâmiline mahsus olarak verilecek 5 adet kart hâmilleri,

12 — Yevmî vazifeleri dolayısıyla banliyö güzergâhında oturan Devlet demiryolları memur ve müstahdemleri.

Tenzilâtlı ücretle seyahat etmek hakkını haiz olanlar

1 — Senede iki defaya munhasır olmaküzere, Devlet Demiryolları İşletme İdaresi memur ve müstahdemleri ile aile beyannamesinde yazılı aileleri efradı ve Nafia vekâleti münakalât ve demiryollar ve limanlar inşaat dairelerinin memur ve müstahdemleri ile Devlet Demiryolları askerî komisyon reis ve azaları ve irtibat zabıtları ve bunlarla birlikte ikamet eden harcırah kararnamesinde yazılı aileleri efradı.

2 — Beynelmilel mütekabiliyet şartile ecnebi memleketler demiryolları memurlarından ve mütekabiliyet şartile civar hatlar memurlarından Devlet demiryolları şebekesi üzerinde seyahat edecek olanlar ve aileleri,

H - CETVELİ

1932 malî senesi bütçe kanunu: No. 1978

MADDE 6 — Mudanya iskelesinin harb esnasında askerî demiryolları idaresince tecediden inşa edilmiş olmasından mütehassıl hukuk ve menafi Mudanya belediyesine terkolunmuştur.

Devlet demiryollarına aid olup ta işbu iskeleden geçecek olan malzeme, mahrukut, alât ve edevattan belediyece resim alınmaz.

1934 malî senesi bütçe kanunu: No. 2478

MADDE 13 — Anadolu demiryolları idaresince Eskişehir ve Kütahya vilâyetleri çiftçilerine tevzi edilen tohumluk bedelinden idareye henüz borçlarını ödemeyenlerden yoksuzlukları mezkûr vilâyetlerce bildirileceklerin borç kayıtları terkin ve diğerlerinin takib ve tahsiline devam olunur.

sait ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 10 nisan 1340 tarih ve 472 numaralı kanuna müzeyyel 25 haziran 1932 tarih ve 2030 numaralı kanunun 1 nci maddesi ile tayin edilen 45 günlük müddet Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresine münhasır olmak üzere 75 güne iblâğ edilmiştir.

MADDE 14 — Muayyen tarifeli ve-

1935 malî senesi bütçe kanunu: No. 2740

MADDE 13 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresi, inşaat, balast, travers, malzeme, fersiye, muharrik ve müteharrik edevat, kömür, kereste, demir köprüler ve aksanı ile tahmil ve tahliye işleri için senesi bütçesindeki tahsisatın nısfını tecaviüz et-

memek şartile atı seneye şamil taahhüdat icrasına mezundur.

MADDE 16 — Devlet demiryolları şebekeye mücavir şehir ve kasabalarla istasyonları arasında otobüs ve kamyon servisleri yapmağa mezundur.

1936 malî yılı bütçe kanunu: No. 2991

MADDE 12 — 1818 sayılı kanunla inşaat ve işletmenin ayrılması üzerine inşaat dairesi teşkilâtında kalıp Devlet demiryolları ve limanları işletme

umum müdürlük kayıtlarına dahil bulunan demirbaş eşya bedelleri terkin olunur.